

310594

దినము ప్రకటింపబడును

పట్టణము 1923 వ సం॥ జూన్ నెల 1-వ తేది శుక్రవారము
విధి రోడ్లారినామ సంవత్సరము, అధిక శ్రేష్ఠమాస బహుళ ద్వితీయ ౨.

జనము అన్ని నొప్పలకు మంచివ

గాయము పుండ్లకు మునముయినము

తో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండద

న్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతకల్పమాది.
వంచభాషచిట్టిన సూచికొనిన మోసముగలగుదులమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశములందంతటను
ముడిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 శంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మావద్ద నగలను కొనకుండిన
సారి కొనిచూడకోరెదము.

మొక్కపుడకలు, సాధారణ బేసరీలు, చేసరీలు, అంటుపోగులు మున్నగువి
కొనుటలోనుండును. వానద్దలేనిది మీ
మీరకు సకాలమున తయారుచేసి యిక్క
కొని వైకము తిరిగి యిచ్చెదము. చొక్కపు వెండికి, సవముబంగారమునకు
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
నగవర్తకులు, 25 చైవాబాదురోడ్డు, మద్రాసు.

ంగుటకు - మెడలులు - కవలు

కెడి మెడలు 1-కి రూ 3 నుంచి 6-0-0
సకరము బంగారు ... 15 ,, 100-0-0
వెండికవ ... 12 ,, 100-0-0

దముగ చేయించి - యున్నాము. పలుకకములు చేయబడి సిద్ధ
హుమూనవ త్రికలువచ్చినవి. 371
మరల వేరేవారివద్ద ఎప్పుడు తెప్పించుటకు ప్రయత్నముచేయరు
లరి మార్పు నగర్త వేటు, బెంగుళ్ళు సిట్టి.

ంగుళూరు మేలు పట్టుచీర

దు, మేళువర్ణము, ఎలుపు, రోజూ, ఆకాశీవర్ణము, అర
పట్టుచీరలును, సరిగ జేసిన పట్టుచీరలను మావద్ద సిద్ధముగా
క్షత్రగా తీతుణమే సంపాదించు. తృప్తిలేనిచో వాపసు తీ
తి యివ్వబడును. బి.పారి మాతో బేసము చేసేచూచిన

సుబ్బరాయశెట్టి అండుబ్రదర

పట్టుజువిలి వర్తకులు, చౌక్, బెంగుళూరు

మొదటిసారి! 685 క్రొత్తచరిత్ర
బల్లారి ధర్మవరం. కృష్ణమాచార్యుల
రోషనారాశివా
అను నాటకము వెల రూ 1-0-0
వలయువారు బల్లారి, రమావిలాస ప్రెస్సున
వాయనగును.

మలయచందనము
గనేరియా అను పెగరోగమునకు కుశారము
ః ధ్యము లేదు. పిచికారితో పని లేదు.
ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు
విధముల పెగరోగమును మూడు
పూటలలో మాన్పును. శ్రీల కనుమ
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాకొవధము,
(1251) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0
గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం (గోదావరిజిల్లా.)

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము
మొదట అనుభవసిద్ధమగు 600 చికిత్సలను తెలుపు సద్బంధము
ప్రతియింటనుండదగినది అందరుచేయదగిన మయము 15 1-4-0
685 (2) వి. పి. 0-4-0
ఆరోగ్యదర్శనము:— వ్యాధులను రాకుండా కాపాడు
కొను మార్గములను చూపించును, తప్పుక చదువ దగినది
1 కి 0-4-0 వి. పి. 0-4-0
ఆయుర్వేదచరిత్ర:— ఆరోగ్య వైద్య, కారీర, నిధాన
వస్తుగుణ, చికిత్స, మొదలగు బడు వైద్యపుత్రిక.
మరిది యుచితము గందా రూ 1 0
వై 3 వి పికాంక్ష లకు పం
ఆయుర్వేద గార

ఇక మనము పూర్తిగ అందోళనజేసి
యిందొకమాత్రము గలము. మృదాను కానవసరము
నిశ్చయమున నుండును. పక్షమున యొకరిని
కొనుటయే. అప్పుడు నాని మనన ద్విముఖ
బడుననుటయే వీలులేదు. నిన్ను జాతులన్నన
భ్రాతృ, నిర్వాహకులవిషయము మన్న నభ్యుదయ
కచ్చి "నన్ను ముట్టుకొట్ట నామూలకము" అను నా
పాటలకముందురు. ఇందుకలవ మనకె
నేరదు. కాబట్టి యొకస్థాన మాకొక
కాదు. సర్వజ్ఞుని అనుభవముల దేవు
యందోళన జేయునప్పుడు మన
లేవు అగ్రమునెలలో నూకనను
మృదాను గలదు శ్రీ వెల్లి
జుట్టియందు మరలకొని నియో
నిరేకంబుల తీర్చవలెను

అనే మనసంఘము
వెల్లెమున శ్రీపారి
కొరిగ గొప్పదిగా
పు తినిన వారి కేసు

ము

గొప్ప స్త్రీలు కాపా
ను పెంపొందించుటను
ల నివారించుటను
క వారాంతరే వారల
ములు. అటులే మన దేశ
త్రీలు క్రత్యేకసంఘముల
న్నది. నిన్ను జాతుల
పాధ్యాయుల మేలుకును
వదలులో యిప్పటికి 7 సం
న్నెనియు అందు ప్రాథమిక
లకును, వారి కష్టమార్గముల
బ్రతుంచుచుంటిని సభవా
ంఘముతోమున నొక క్రత్యేక
లెన్ను నీ రోజులలో బహు
మొకటొందు మీసరమను విమ
విందెదరిన నమ్మచున్నాను.
పించి నడుపుటకంటె నిదికల
ంచి బానిశ్యారా తమ కష్ట
వారణకై కృషి చేయుటయు,
వాట్లు బడయుటయు బాగుండు
యాదరణలేక నశించుచున్నవి.
అందుగాన నేను సలహానిచ్చితి నే
విన్నవించుచున్నాను. అటులేన
గిరించి వ్యాసములు, యాసంఘ
సంపుటందుకు నేమచున్నాను.

అవారము
మున్ను నా దీర్ఘవ్యాసముతో
ధి లేనందున రంజకమునా ఆక
విమలములు చిక్కినందున
న్నాను. ఇంతవరకు కాంతము
పుమాటలు వినినందుకు వందన
యితర ఉపాధి, కాఫీ సభల
ంచక, ఏయుడేకముతో నూ
నాయుడేకము నెరవేరు
తీరకప్పి సలుపుటలో మాన
నైకమర్త్యముతో మెలగి
గితును నిడివాడలేదు. తప్పక
పాశ్చాత్యులు. మనము కొర
తమకు అర్థిక సహాయము,
క మన ప్రార్థనలను పెడ
అటులే పెట్టినచో మన
సంబంధమును కదిలకొని
ర్యభారము వారి నే నిర్వ
గ నుండి సర్కారు గ్రాం
మని తోచిన కథకులనై
కసంకల్పింతుము. ఇదియే
దియే మనము ప్రాసరిగిన

కోర్టులో

12 రు
యినరు అయినందున

ప్రజ్ఞాపత్రము
3. నూరి లక్ష

దస్త్రీ పేర 2.3
ప్రజ్ఞాపత్రము (వాసి
1.4 లకు వాది

గ తీర్మానము
కబడి వున్నది.
గాని కక్కిలు
దేల దాఖలు

3
ప్రకటన

దాసుపార్టీవారు-రాజోవుపన్ని కలు

(వెద్దిభొట్ల వీరయ్యగారు బి. ఏ. బి. ఎల్)

విశేషముగ స్వార్థత్యాగము చేసిన దాసు నెహ్రూ
కథకులగు నాయకులు కొన్ని కారణములచేత నసహాయవాదు
లలో నొకభాగముగ నేర్పడి కాసునిర్వాణసభలకు కథ్యు
లుగ నుండగూడదను దేశీయ మహాజనసభ యొక్క తీర్మాన
మునకు వ్యతిరేకముగా తమ పార్టీవారు తక్కువమంది యైనను
బహుజనాభిప్రాయమునందు జాతీయవాదుల తుండవలసిన
లక్ష్యమునకు భిన్నముగ సంపరించినందు విధి లేక యొక
యవక తవకసమాధాన మేర్పాటు గావలసివచ్చెను. అసహాయ
వాదుల ముఖ్యనూత్రమునకే భంగము కలిగి యొకభుక్త్యంతో
తాము తోడ్పడక యందుకల్ల స్వరాజ్యమును సాధించుటని
యట్టి ప్రభుత్వమునకు దోడ్పడి కాసుసభల సలకరించుటకు
నసహాయవాదులకు దాసు పార్టీ వారు కారణమును గలిగించు
చున్నారు. అంతట మీ యసహాయవాదము నేతివీరకాయ
కుంటి దగుచున్నది. మఱియు బహు జనాభిప్రాయమును
లక్ష్యముచేయక స్వేచ్ఛను చలాయించ దలచు స్వల్పసంఘము
లకు వీరిచర్య మార్గదర్శక మగుచున్నది. అందుకల్ల మహాజన
సభయొక్క తీర్మానములవిలువ తగ్గుటకు గారణ మగుచున్నది.
దాసుగారు ప్రత్యేక దేశీయమహాసభ కవళాక మిచ్చి తమ
భక్తులు నట నెగ్గించుకొనుటకు బ్రయత్నించిన యెడల మిక్కిలి
క్రేయోదాహకమై యుండెడిది - వీరిచర్యకల్ల మహాజనసభలో
వీరిభక్తులను కపటములు కలగవచ్చు నను భయము వీరికి గల
దని స్పష్టము. కాబట్టి తాము తక్కువమంది యైనను మహాజన
సభాభిప్రాయమునకు భిన్నముగ తమ యిష్టము వచ్చినట్లు
కార్యాచరణకు గడంగుట మిక్కిలి సాహసముతో కూడినది.
దాసు నెహ్రూలయందు ప్రజలకు గల గౌరవ మపార మగుట
చేత వారిలో ముఖ్యనూత్రములకు విరుద్ధమైనను సమాధాన
ప్రయత్నము సలుపవలసివచ్చెను. కాని తుదకీ సమాధానము
నిష్పంఢముగ నసహాయవాదసంఘగౌరవమును కాపాడుటకై
యొకమర్త్యము యాచించుటకై మొన్నడినదగుటచేత దీనిఫలితము
స్వల్పమై క్రయోజనకారి కాకుండుటకు గారణములు గలవు.

మన చెన్నపురి రాజధానిలో సంబంధించి నంతవరకు
జన్మిసు పార్టీవారును మాడకేట్లును యథాకారమభ్యర్థులుగ
కాసుసభలో వాస్తవ్యమునకై వెనుగులాడుదురు. ఇదివర
లో నసహాయవాదుల ప్రబోధము కల్ల నేమి మఱియితరకార
ణములచేత నేమి నూటికి 80 మంది వోట్లకు తమ వోట్ల నిచ్చి
యుండలేదు. ఏ దేశములోను నూటికి 75 మంది వోట్లకు వోట్ల
నియ్యకవచ్చును- కాబట్టి నేనుక బుద్ధిభూర్వకముగా వోట్ల నియ్యగి
వారికి నూతన ప్రబోధ మనవసరము. దాసుపార్టీ వారు రహస్య
స్వరాజ్య పార్టీవారు గ్రామముల వెంటదిగి వోట్లకై యాచించె
దరు. వోట్లలో వెక్కిరింపు గ్రామములందలి భాండా గారము
లలో బుత్తికలకల్ల పెట్టిటి సంగతు లప్పుడు వెలిసికొను
చున్నారు. ప్రతిగ్రామమున బ్రతుకులగువారి యభిప్రాయము
ననుసరించి వారిపార్టీ వారి వోట్లు ప్రసాదించవలెను చుండును.
ఇప్పుడు తుదిరన సమాధానముకల్ల నసహాయవాదులు నేనుకటి
కరె గ్రామములకు బోయి వోట్లయ్యకదని, బోధించక యొండ
వచ్చును. స్వరాజ్యపార్టీవారి కెందరువోట్లకు వోట్ల నిచ్చుట
కిష్టపడెదరక యూహించుట కష్టము - తుదకీ కొలదిమంది
స్వరాజ్యపార్టీవారిలో వోట్లు వచ్చినను వీరి సంఖ్య సగము
కంటె హెచ్చుగానుండిన గాని వీరు కాసుసభలలో నవలం
బించదలచిన అసహాయవాదము సాగదుగదా-ఇప్పటికి నెట్లక
మంది సంఖ్యలు కాసుసభలలో నెదిరించి యొడించిన తీర్మాన
ములలో నెటుల ప్రజాభిప్రాయమును గవర్న మెంటువారు ధిక్క
రించి యనుటలో నుంచుచున్నది. ఉప్పు చట్టము మొదలకు
నిదర్శనములకల్ల మనకు వెలియుచున్నప్పుడు స్వరాజ్యపార్టీ
వా రెక్కువమందిగానుండి చేయితీర్మానములు గలి యెట్టిదియో
కాగలదుగదా. బహుళం ఇప్పటి సభ్యులనలెగాక వీరి తీర్మానము
లకు వ్యతిరేకముగ గవర్న మెంటు వారు రమలపరపు నెడల వీరింద
కొత్తుకొట్టి రాజీనామాలు దాఖలుచేయవచ్చును. అందులోను
గొందరు ప్రముఖులై హెచ్చుమంది దాసుపార్టీ వారి కొరకు
లక్ష్యముచేయక రాజీనామాలు దాఖలుచేయక పోవచ్చును.
స్వరాజ్యములేని సంస్కరణములు గాని చట్టనిర్వాణభాగముగాని
ప్రయోజనరహితము లని వెలిసికొనుటకు బ్రయత్న మరవరము
లేదు. కాని ఒకపార్టీ వారు కాసుసభలకు వెలుపలనుండి యని
నిచ్చుయోజనము లని చాటుచున్నారు. రెండవపార్టీ వారిక సభ
లలో బ్రవేశించి యట్టినిష్పయోజనమును జాటుబూనుచున్నారు.
వికమర్త్యము దేశములో లేనంతవరకు నెగ్గెడు పార్టీల ప్రయ
త్నములు వ్యర్థములు.

దాసు పార్టీ వారు కాసుసభలోని ముచ్చటల బనిబాడ
గుతూనాటులై యున్నందున వారికెన్ని కలలో పరాధమముగలు
గుటకంటె కాసుసభలకేగి వీరు చేయగలిగినదేదో పరిశీలించుట
ముఖ్యము. ఎన్నికలకు పరాధమముగలుగు దాసుపార్టీ వారు
దరు మహాజనసభకుమును నుండగలరే చెప్పజాలము. దాసు
పార్టీ వారి జయమునకు మిగిలిన అసహాయవాదులు తోడ్పడు
నెడల వీరి యొకమర్త్యమునకు మిగిలిన యావాంతరకల్ల లన్నియు
తలయొగ్గి కాల్చి గెనుపార్టీలో లీనము కావలసివచ్చును. గాంధీ
మహాత్మునివిధానమునంద నేక మార్పులు జరిగినవి. ఎన్ని మార్పు
లు జరిగినను నిర్వాణకార్యక్రమమును ముఖ్యముగ నెంచి స్వరా
జ్యసాధనము అవతొగింపబడుచున్నది. మహాజనసభ తీర్మాన
మును దాసుపార్టీ వారు నిర్లక్ష్యముచేసినవారి కప్పు మహాజన
సభయే కూడి వోట్లన్నని కాపించియుండల నెట్టి యాటంకము
లుండెడివి కావు. ఇప్పుడు వోట్లయ్యరాదని ప్రజలలో బ్రబోధము
చేయవలసినదిగా మహాసభకొరిగ యెను సమాధానము ననుస
రించి యట్టిప్రబోధము కట్టిపెట్టబడుచున్నది. ఇక నసహాయవాదు
లింకొక మెట్టు దిగునెడల సమాధానము సార్థకము కాగలదు.
మహాసభ కొరిగ ప్రకారము తామభ్యర్థులుగ నుండక ఆభ్యర్థులుగ
నుండదలచిన దాసుపార్టీ వారికి దవవోట్ల నిచ్చునెడల దాసు
పార్టీ వారికి జయము చేహరగలదు. గాంధీమహాత్ముడు పుర
పాలక సంఘములంద సహాయవాదులు చేరవచ్చునటు నసహాయ
వాద ముఖ్యనూత్రమునకు వ్యతిరేకమైనను రాజకీయరంగమున
ప్రజాభిప్రాయమునకు స్వరాజ్యాద్యర్థమునకు నాటంకములు గలి
గించువారిని సాధ్యమైనంతవరకు చేరనియ్యక వారిస్థానముల నన
చూచువాడు లాక్రమించుట అవసరమని దలంచినటుల స్పష్టము-
ఇప్పుడు జన్మిసుపార్టీ వారిని మాడకేట్లును కాసుసభలకు దూరలగు
టులకేయుట యీరవసరము. జాతీయవాదులగునా రెవ్వరైన నై
సభల సలకరించునెడల నట్టి సభలకల్ల సమకారము మున్నమై
నను ప్రజాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకమగు జేవాదాయాచిత్యము
లను నిర్బంధమునట్టి యవకారమును కొంతవరకు నిరోధించుటకు
వీలు గలదు. అసహాయవాదు లగువారు తమనిర్వాణకార్యక్రమ
మును జనవుచు దాసుపార్టీ వారికి వోట్లనిచ్చుట, యవసర మని
యభిప్రాయముగలిగి యున్నాను. దాసుపార్టీ వారిలో నసహాయ
వాదులు మాత్రమే గాక జాతీయవాదులును జేరి యున్నార.
ఇందరు ధరింపబాలని వారు కొందరు దాసుపార్టీలో జేరియుట
జెప్పుచు వోట్లకై ప్రయత్నించుచున్నారు. నిజమైనజాతీయవాదు
లభ్యర్థులుగనుండుచో వారికి మన వోట్లనిచ్చుటకై వోట్లనంద
రిని హెచ్చరించుచున్నాను. కతునాటకసూత్రధారయల కొం
దరు కాసుసభ్యర్థ్యమును సంపాదించుటకై తా మొక భక్తు
వారై యుండి మఱియొక భక్తులకు జెందినటుల నటింపవచ్చును.
నై వేమభావలను జూచి మోసపోరారు. మన మునిసిపల్ సభ
లలో నిట్టి పరాధమములు మనకు గలుగుచున్నవి. స్వరాజ్యము
చేహరుట కైకమర్త్యము ముఖ్యమని గమనించి క్రమత దాసు
పార్టీ వారిని కాసుసభలకు బంపుటకల్ల నైకమర్త్యము హెచ్చు
టకు సహకారి కాగలదు. గనుక నైపార్టీ యేర్పడిన సందర్భము
లను లక్ష్యముచేయక వోట్లను వినియోగించుటకై వోట్లకు కొర
బడుచున్నారు.

మ్యూనిషన్సుబోర్డు కేసు

మేజిస్ట్రేటు తీర్పు ఖాయపరుపబడుట

కలకత్తా మే 31:—నాల్గవర్సములనుండి విచారణ
జరుగుచున్న మ్యూనిషన్సు మోసము కేసు ఈదినమున మోకొ
ర్టువారిచే పరిష్కరింపబడెను.

(1) పి. ఇ. దిల్లింగునార్డు (2) పి. హెచ్. మెకేటా,
(3) హెచ్. పి. బ్రామబరన్ (4) జె. స్టాడార్డు (5) వెయి
అనువారలు భారత ప్రభుత్వమువారిని సంగ్రాహ్యు
కాసుమొనిర్పి రని ప్రభుత్వమువారు కిమినగ్రామ
దెన్నీ మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి (1) 1909
జనవరి 10 వోములగ తరిగించి చెరి 2/10
వి ధించి రి. (3) (4) ము. 1
అగ నెంచి కదలికెసిరి. (5) క
అవారోగ్యముగ నుండుటచే నిర్
పోయెను. ఈ యుత్తర్యమై మో
మోకొర్టున అప్పీలుకెసిరి. ప్రధ
మూర్తి రచయ్యునగుగాను ఈ
లకు చెరి 9 మా స న
చిరి. (3) (4) ము. 1
ప్రభుత్వమువారు దెన్నీన

ఆయుర్వేద వైద్యాలయము

దాసుగారికి సన్మానము

నిన్నటిదినుము సాయంకాలము నాల్గంటలకు చిత్రరంగుల దాసుగారు, పూర్ణిమగారు గోవిందప్పనాయనిపిల్లల నుండి యి. వి. శ్రీరామాచార్యులగారి ఆయుర్వేద బోధన పాఠశాలను దర్శించిరి. ఆలయమున ఎ. రంగస్వామియ్యంగారు, కత్తయ్యయ్య, పి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, (వి. యస్. గోవిందాచార్యులు, డాక్టరు కృష్ణస్వామియ్యంగారు, సి. నుబా యమోదలి, దొరస్వామియ్యంగారు, చల్లా శేషగిరిరావు, మల్లాది సాంబశివరావు, పి. యస్. రంగయ్యంగారు మొదలగువారు విచ్చేసిరి. శ్రీరామాచార్యులగారు ఈ క్రింది విజ్ఞాపనమును చదివి దాసుగారికి సమర్పించిరి. ఇది ఖచ్చితమైన సన్మానమునకు దారితీసెను.

అగ్ర మహాశయ,

మద్రాసు ఆయుర్వేద బోధనశాల పక్షమున నేను వృద్ధులను పూర్వక స్వార్థము నర్పించుచున్నాడను. మీరు మార్గభూమ్యాధ్యక్షులమునకు జేసిన మహాత్మామణులను, స్వరాజ్య సంపాదనమునకై మీరు పడినపాటును వర్ణింపవలసిగాను మీపేరు భారతదేశమున ప్రతియొకరు కొనియాడబడుచు ముద్రపడి యున్నది. మీరు మనదేశమున అపరిమితమగు కష్టముల బొందితిరి మీపేరు భారతమాతృభీరువులలో నొకరిదిగాను, భారతరాజకీయ మోక్షమునకు త్యాగము జేసినవారిలో నొకరిదిగాను, భారతదేశము స్వతంత్రదేశమై, స్వీయకర్మవహములను తానే నక్కఱుకొనుటకు సహాయము జేసినవారిలో నొకరిదిగాను ఆంధ్రప్రదేశ్ మంత్రపాలకరాజ్య వెలియగలదు.

ఆయుర్వేద వైద్యశాస్త్రము సంపూర్ణరీతిని పొందిన కాస్త్రమున మీరు తెలియును. మీరు మనదేశముయొక్క రాజకీయాభివృద్ధికి మూలమే పాటుపడుచుండిరి. రాజకీయాభివృద్ధితోపాటు జాతీయ సంఘమున, మన పురాతన కళాశాస్త్రములను అభివృద్ధి జేయుటవలనను, మనశిల్పము, కాస్త్రములను పునరుజ్జీవింపజేయుటవలననే నిజమైన దేశభక్తి ప్రవర్ధమాన మగునను నమ్మకముతో, మేము యథాశక్తి పాశ్చాత్యవైద్యము కన్న అన్ని రోగముల గురుత్వములో మిన్నయగు ఆయుర్వేద సిద్ధాంతమున వైద్యపద్ధతుల అభివృద్ధిజేయుటకు పాటుపడుచుంటిమి. మీరు నేడిచటకు వచ్చుటవలన భారత రాజకీయాభివృద్ధిలోనే గాక యితర విషయములలో గూడ సత్సహాయమునని మేము జెప్పుచున్నాము. భగవంతుడు మీకు పూర్ణాయువు నొసంగి, దేశము జనవ్యవస్థలను యుద్ధేంద్రుని యాదర్శమున జేయుట కభివృద్ధిపాఠములలో నడిపెడుగాక !

ఇట్లు మీనువాదయుడు,
యి. వి. శ్రీ రామాచార్యులు.

విజ్ఞాపనము

పిమ్మట దాసుగారిని, పూర్ణిమగారిని, ఇతర ఆతిథులను పుష్పమాలాలంకృతుల గావించిరి. దాసుగారు కరతాళముల మధ్య లేచి, తననెడను కుంతిని నడులకు కృతజ్ఞత జూపుచు, ఆంగ్లదేశమునందు ఆయుర్వేదవైద్యము జాతీయోద్వేగపూరితమునందీయు విశేషాభివృద్ధి జేయెననియు, నిరాకరణోద్వేగము మూలభూమియైనవిమ్మట మరలక యభివృద్ధి గాంచుననియు, జాతీయ ప్రజోదము గలిగినవిమ్మట అన్ని కష్టముల వికసించుననియు, కలకత్తాలో కవిరాజు లిఖించు పాశ్చాత్య వైద్యులతోపాటు ధన మార్జించుచున్నారనియు తెలిపిరి. పిమ్మట, వైద్యవృద్ధుని గూర్చి దాసుగారు వివరముల నడిగగ, 'నాచార్యులగారు జవాబుచెప్పిరి. దాసుగారి ప్రసంగమున, ఆతిథులకు నక్కని ఫలాహారము లొసంగ నాచార్యులగారి ఆతిథ్యమునకు, ఆతిథు లెల్ల కందిరి. వారి ఏర్పాటులు, జయప్రదముగా గాంధీ మహాత్మునికిజై అను నివాసము నడలిపోయిరి.

వైద్యశాలయంతిథ్య మైన పిదప ఆతిథులకు యగు, స్వదేశీయతరత్రయద్యోగులందరను స్వాగతమును సమర్పించుచు, కుంతిరమునకు ప్రతీక సమగ్రమునకు పూజక

కార్మికులసమావేశము

దాసుగారి యుపన్యాసము

నిన్న సాయంకాలము మద్రాసు కార్మికుల సమావేశమునకు సమావేశమై శ్రీయుత దాసుగారిని చాకల పేటచివరనుండి తండ్రియార్చేటకు ఊరేగింపున దీక్షింపబడిరి. చాకలపేట చివరనుండి సభాప్రవేశము నుమారు మూడుమైళ్ళుండెను. ఊరేగింపు అతివైభవముతోనూ, ఉత్సాహముతోనూ, జరిగెను. ఊరేగింపుతో గూడ బ్యాండు వాయిదించుటకు ఏ శ్రీరాములు నాయకుగారు పాల్గొనవారి యుత్తమును కొరగాలయినెన్న నిరాకరింపబడినది తెలిసినది. వేరువేరు రామదాసునకులుగారు సభాధివ్యవహారమున పాల్గొనిరి. శ్రీయుత దాసుగారికి రెండు సన్మానపత్రము లొసంగబడినవి. కిరసనాయిలు తని వాండ్రునకుకార్యదర్శి యగు మారుగళ మొదలగువారు. ఉత్తరమద్రాసు కార్మికులు, పాల్గొనవారును తమిళభాషలోని సన్మాన పత్రమును జదివిరి. కాంగ్రెసు సంఘము పక్షమున పి. రామకృష్ణయ్యగారు ఆంధ్రమునందలి సన్మానపత్రమును జదివిరి.

దాసుగారు

సన్మానపత్రములు జరుగుబడినవిమ్మట దాసుగారు రిట్లు చెప్పిరి. మిత్రులారా, స్వరాజ్యసమరమునందు పాల్గొనుచున్న సోదరులారా! మీరు నాకు సమర్పించిన రెండు సన్మానపత్రములకు నేను మీరు మహాపూర్వకమగు కందనముల నర్పించుచున్నాను. తెలుగుభాషలోని పత్రము నర్పించుచున్నానని చెప్పిరి. దాని రెండవది నాకర్పించెడిగాదు. తెలుగుభాషలోని దానిలో మీరు నాగుణగణములను విశేషించి ప్రశంసించియు కనుగొంటిని. దేశమున కేమియు కనిపెట్టలేదని నేను చెప్పుటలేదు. కాని నేను చేయదగినంత చేయలేదనిమాత్రమే చెప్పుచుంటిని. నేను నానాధానాదత్తులని పదిసంవత్సరములక్రిందకు నే జదివివెట్టికాలము నంతయు స్వరాజ్యసంపాదనమునకై పనిచేసినవాగుగ నుండెడిదని తలంతును. కాని నేను చేయదగినంత చేయజాలకొనెదను, నాజీవిత శేషమునంతయు నాదేశమునకై కృషిసలుపుచుండెదనని మాత్రము మీరు నమ్మకము బలకలను. (కరతాళధ్వనులు) తమిళములోని సన్మానపత్రమున నేను తెలిపినవాటకుంటిని. కాని నేను కార్మికసమస్యనుగూర్చి యిది వరకు తెలిపియుండిన యభిప్రాయములనుగూర్చి కొంత యుండెనని మాత్రము వింటిని. మన స్వరాజ్యసమరమునందు కార్మికుల సహాయములేదే, వారు పాల్గొనినట్లే, స్వరాజ్యాందోళన నివృత్తయోజనమగును. భారతదేశమునందు నూటికి 94 లేక 95 మంది కార్మికులు స్వరాజ్య మేయొక్క తరగతిమాత్రమే యనుభవించుచుండిగాదు- కాబట్టి కార్మికులను స్వరాజ్యసమరములోనికి దీక్షింపవలసినదని తలంచువారు పాల్గొనిరి. నాతలంపు- మీరు స్వరాజ్యమునకై కృషిసలుపు నవసరములేదు. విద్యాధికులు మీరై కృషిసలిపి స్వరాజ్యమును సంపాదించురు. అని ఎవరైనను చెప్పినచో, మీరట్టివారి మాటలను విశ్వసించవలదు. ఒక తరగతివా రితరతరగతుల కన్నిటికిని స్వరాజ్యమును సంపాదించజాలరు. కార్మికులను కార్మిక ప్రతిపక్షమున, విద్యాధికులు, బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణజీవులు, నిమ్మజాతులు, పంచములు, సంపూర్ణ సహకారభావమున పనిచేసిన, భారత దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లభించుట దుస్సాధ్యము. దినమంతయు కష్టపడి పనిచేయు మీరు ఈ స్వరాజ్య సమరమునందు చేరక వెనుపల నుండిరేని, స్వరాజ్యలాభమును మీరు పొందజాలరని నమ్ముడు.

స్వరాజ్యమును సంపాదించుమని వాదనములు గావించునపుడు, వానిని నమ్ముటలేదు. వారి చిత్రకర్మత్వని నేను శంకింపను. వారు మీరు స్వరాజ్యమును సంపాదించుమని తలంపవచ్చును. అధికారము వచ్చుటకు పూర్వము గావించు వాదనములకును, అధికారమునకు వచ్చిపిమ్మట జరిపెడి కార్యములకును ఎంతో భేదముగలదు. అధికారము చేతులలోనికి రాగానే, మానవుల వికారవృద్ధి పోయి, సంకుచిత మగును. మీరెప్పుడైన నొక పులిపిల్లను జూచితిరా? పులిపిల్ల పాలు త్రాగును. కలకత్తాలో నాభార్య ఒక పులిపిల్లను పెంచుచుండెను. ఒక నాడు ఆమె ఆపిల్లకు కొంచెము మాంసపుముక్కను నీయబడినను. ఇచ్చెను-కాని మరుసటి దిన మేయయినది. ఆమె ఆపులిపిల్లను సమీపించుటకే విజులేకండెను. గుణము సంపూర్ణముగ మారిపోయెను.

అధికారము, అట్టిమార్పులను కలుగజేయుదని మీరు నమ్మువలెను. విద్యాధికులను ప్రత్యక్షమున అధికారమునకు వచ్చిరేని అయితరమునందు మీరు కొంతపాలితురని మీరెప్పుడును భ్రమపడలేదు. వారెప్పుడు మీరు విచారణకర్తలగుదురు. మీరు మైఖేలముగ నుండురు. నిరంకుశాధికారులు నేడు మనకు

విచారణ కర్తలు

ప్రత్యక్షమున అనుమతమును గుర్రముల నుంపాదించి

కాని నా కట్టినట్లు తంత్రము ఉన్నతరత్రాండులో ప్రజల విప్లవము, ఇటు లీ లో ప్రజల సంఘటనములను నందును, ఇటులీయందు; లాభమును పొందుచున్న కార మంతయు కొలదియ; కనుక మీరు స్వతంత్రమై పాల్గొనవలెనని నేను కోరు

రణరంగము

మీరు ఆనకాళములు

మీరు సంపూర్ణముగ గుర్తించిన సభ యెన్నికలు జరుగగల మీరు దేశమేమియునే నుం నిరంకుశాధికారముతో కార్యముతో పోరునలిన సంపాదించుకొనవలయు. ప్రజలను రణరంగము కాన్వల్యమై ఆయుధప్రతిభిన్నుని బలము కలిగి యుండు మనుష్యులను నవో యుద్ధమునకు విస్తరింపవలెనని నేను కోరుచున్నాను. మీరెప్పుడు రక్షింతురు.

మద్రాసు

ఒకవర్ణము నణగదొక్క

తోటి కలసిపోవుట యనవలదు కొందరుడుకు మిక్కిలి దురదముతో యుద్ధము నలుపు నెంచింది. మీవోటిమర్మని మీయొద్ద కార్యముతో యుద్ధము చేయవలెనని ప్రార్థించుడు. ప్రజల పోరాడక, నిరంకుశాధికార స్వర్యములను పోగొట్టుకొనవచ్చుచేయరాదు.

ఈ ప్రవేశమునకు

ప్రాప్త్య జేతర క్రేడించువానికలె సిగ్గుకేకలు) సిగ్గున యేల చేసెడి మీకే సిగ్గు. ప్రచురము నందిరి తమ కుచుండురు. నేను ప్రాయోద ప్రత్యేకసాహభౌ అంతఃకలనములను మీరు నేను చెప్పుకనేమైన యపకారము కాని మీస్వతంత్రమై నిమ్మజాతుల సహనందు అధికసంఖ్య చేయవలెన అణగదొక్కిన నేగింతురను నమ్ముడు. అంతియగా మకాధికారులకు మాత్రము చేర

మీరొక

డు. మీరు మీ పొందివలసి వోయిన, మీ ఎంచకలెక. కృషులగా, ప్రవర్తించడ

బ్రాహ్మణేతరపక్షము-అందలిచీలిక

డాక్టరు సత్యేశ్వర గారి అభిప్రాయములు

(మా స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, గురువారము

ఇప్పుడు నీలగిరికివచ్చినవా రెల్లరును, మద్రాసులో మొన్న నీరువర్ష జరిగిన బ్రాహ్మణేతర ప్రచారకరులతోనూ అల్లరి గూర్చి మాటాడుకొనుచు, చర్చించుచునుండిరి. మద్రాసు కాసనశ్రవ్య అను, బ్రాహ్మణేతరసభలో బాల్కన్యస్థియు బ్రాహ్మణేతర పక్షమున నున్నవాడగు నీ సత్యేశ్వరమొదలగు ఇప్పుడు ఎన్నెన్నో అల్లరిచేయుచు నున్న సమాజేతర సందర్భమున ఉదక మండలమునకు వచ్చుచున్నాడు. మా ప్రతినిధి సర్ పి. త్యాగరాజు శాస్త్రిగారితో గానించిన సంభాషణయందు ఆయనను గూర్చి, తనతో చెప్పియుండుటవలన మా ఉదకమండలము ప్రత్యేక విలేఖరి సభను గూర్చి సంభాషించెను. బుధవారము సాయంత్రము డాక్టరు సత్యేశ్వర మొదలగువారితో నీ క్రింది విధముగ మాట్లాడినది సంభాషించెను.

“మాతా శుడు”

ప్ర:—ద్రావిడుమొయలు ప్రతినిధి సర్ పి. త్యాగరాజు శాస్త్రిగారితో గానించిన సంభాషణలో మిమ్మును గురించి చెప్పి నది చదివెదామన్న రుకునెదను. నేను యిక్కడికి మాదు సంకల్పముల నుండియును బ్రాహ్మణేతరశ్రవ్యమును, కడభివృద్ధిని గమనించుచుంటిని. సర్ త్యాగరాజు శాస్త్రిగారు మిమ్మును గూర్చి అట్లు చెప్పటకు కారణ మేమో నేను తెలిసికొన లేకున్నాను.

ఉ:—అవును. నేను మాతాశుడనే. సర్ త్యాగరాజు శాస్త్రిగారు చెప్పినది నే నొప్పుకొందును. కాని నేను ఉద్యోగముల వెంట బడి మాతాశుడ గా లేదు. కాని మేము కష్టపడి కనిజేసి అధికారము నిష్పించినవారు తమ యనకాశములను గుర్తియోగము జేసి ప్రజాసామ్యముయొక్క మంచికి తోడ్పడలేదను విషయములో మాతాశుడ నైతిని.

ప్ర:—ఉదాహరణము చెల్లెడరా?

ఉ:—అందాక ఎండుకు. కల్లింగుడక ప్రభువే కాసన సభను ముగించుచు, ఏమిట అంతములో, అధికారమునం దున్న పక్షము చీక తగతి జనసామ్యమునకు జేయ దగినంత పనిని జేయలేదని వల్లెను.

ప్ర:—నిజమే. డాక్టరుగారు, ఒకపక్షము అధికారము నకు రాగానే, వాగ్దానము జేసిన దానిసంతకు ఒక్కసారి ముగించు నని అనుకొనెదరా?

ఉ:—నేనును కొంచెము రాజ్యాంగ వేత్త. మంత్రము ప్రకారము అధికారమునకు వచ్చిరి గాన కొంతకాలములోపములకు తా విడుదలయ్యెను. వానిని వదలి వేసినను బ్రాహ్మణేతరపక్షమునందలి, అంతర్గత గర్భి, సంభాషణల నుండి, ప్రజలకునినంతగ పనిజేయలేదని నేను భావించుచున్నాను.

ప్ర:—ప్రజలకు చేయవలసినంత మేలు జేయలేదనుటలో మీ మాటలలో నుండిన దేమి?

ఉ:—నామనములో నిన్ను జాతులు, కార్యములు, ప్రజాసంఘసేవలయందు జాతిప్రాతినిధ్యము మున్నగు విషయములు గలవు.

ప్ర:—కాని క్రిందటి ఎన్నికలలో నిన్ను జాతుద్వారము మంత్రమువారికి ముఖ్యములగు నుండెను. నాకు సరిగా జ్ఞాపకముండేదేని, ఆ ఎన్నికలలో వారికి నాయకులైనవారి బల ముండెనుకొందున?

ఉ:—నాకిది తెలియును. మంత్రము అధికారము నకు వచ్చినప్పటినుండియు, యీ నిన్ను జాతులతో, ఆ పక్షము తమకు వాగ్దానము జేసినంత పనిజేయలేదను భావము వ్యాపించెను. వారి కియ్యవలసిన వీయలేవి.

ప్ర:—కార్యకర్తల కిమియో చేయలే దనుచున్నారే, దీనిని చెప్పువలె నని మీ రనుకొనెదరా?

ఉ:—మద్రాసు పట్టణములో పులియకతోపు అల్లరి, బుద్ధిమంతుల కార్యకర్తలను కలిపి, తేనెదనని వాగ్దానము లన్నియు ఈపక్షము విచారించలేదు. ఇప్పటి మద్రాసులో కార్యకర్తలను బ్రాహ్మణేతరపక్షములో గానములు జూడబడుచున్నది. నా అభిప్రాయము, వారి కున్నా సేవలను యెక్కువ పనిజేయవలె ననియే.

తంసునేన

ప్ర:—మీ రింతగ సేవలను ఖండించుచుంటిరే పక్షమునందొకరైయుండి. ఈలోపములు లేకుండజేయుట కేమి చేసికో చెప్పెదరా?

ఉ:—నేనెవరూ నుగుణ రాజుని చెప్పుకొనుటలేదు కాని నేను యీనిన్ను జాతులతో సంఘసేవ జేసితిని మాత్రము చెప్పు కొ న గ ల ను. చీక వార ల స్థి తి ని గూర్చి కా ఒక్క నికి చేతనై నం త వ ర ట కా స నకభలో అనకాశము వచ్చినపుడెల్ల వెనుపుచుంటిని. నాకే యీ పక్షముయొక్క బలము అందవెనుకనుండిన యెడల యీపక్షము అధికారములో నున్న కొలదికాలములో నే యెంతయో అభివృద్ధి జరిపియుండినాడని చెప్పులను.

ప్రచారకరులసభ

ప్ర:—డాక్టరుగారు, మీరనోహృదయములు యీని మతములలో నిండియున్నవని నాకు తెలియును. ఈసంభాషణకు మూలకారణమగు బ్రాహ్మణేతరప్రచారక మహాసభను గూర్చి అనగగోరెదను. ఆ జాతికార్యక్రమములనిగల్గిన భావోద్దేవ మటుండే అట్టిఅల్లరి జరుగుటకు ముందు పక్షములో నేమైన తీవ్రమగు విభేదము ఉండెనా?

ఉ:—ఏమోకొన్ని అభిప్రాయ భేదములున్నంత మాత్రాన పక్షమునందు చీలిక యేర్పడెనుటకు మాచనగాదు. నన్ను గూర్చియు, నేనుజేసిన పనిగూర్చియు, సర్ పి. త్యాగరాజు శాస్త్రిగారిఅభిప్రాయ మెట్లై నను, యీపక్షముయొక్క అభివృద్ధియందు త్యాగరాజు ములో నే నెక్కు రి కి ని వీ సి పో ను. వచ్చే యెన్నికలలో మాపక్షమునకు యెడల పలుకుబడినిచ్చి నాకుండుటకుబడినిచ్చి నేను సందేహింపజాలను.

‘నేనెవరని అధికారము గాదు’

నేని సమయము సర్ పి. టి. చెట్టిగారి యంతరమును ఖండించెదను. నేను నియోజకవర్గమున కల్గి పక్షములో చీలిక యున్నదని చెప్పుదునుట, తోటి ప్రచారకుని, అనగగరముగ మాపించుట యగును.

ప్ర:—పక్షములో చీలికలేదనియు విభేదము ఉన్నదనియు మీరు చెప్పితిరి. అవిభేదములు ముఖ్యవిషయములలో నేమో తెలిసెదరా?

ఉ:—కాదు. బ్రాహ్మణేతరపక్షములో అన్ని భాగముల వారికిని అదర్శ మొక్కటియే. ఎవరెవరొందరకు యీపక్షములో ప్రస్తుత్యవసరముల గూర్చి యసంతృప్తియుండెను. పక్ష వ్యవహారములను తృప్తికరముగ పరిష్కారము కాలతెలిసెను. వారి యుద్దేశము సేరగాని, అధికారముగాదు వారి ఆశ. వారందరును ఉత్సాహము విశిష్టముగావలెననియే ఉత్సాహించుచున్నారు. ఈఉత్సాహముచేతనే, యవములు సేవజేయలే ననుకొనుట చేతనే అనగగో మిర్రు భావోద్దేవము ప్రకటితమయిన మంత్ర నాయకులు యీసేవాయంత్రము నుడయోగించిపక్షమునకు లాభము చేయవలయునని, యిట్లుచున్న అసంతృప్తి గానకుండ కల్దుమునుకొని యుండరాదు. ఈ అసంతృప్తి మొన్న మొన్నటిదిగాదు. ఈపక్షము యొక్క అంతర్వ్యవహారములు తెలిసినవారికి యీయసంతృప్తి కిందటి బట్టలుచర్చ నాటినుండియు నుండెను.

ఇంతటితో సంభాషణము ముగిసెను. (ప్రజాసమయము)

ఒకన్యాయవాదిపై కేసు

రంగూనులో ఆద్యక్షేటునున్న జే. ఆర్. దాస్ గారు తమ మోటార్ కార్ దీక్షములను సరియైనస్థితిలో నంచుండ బుడి నడిపించినందుకై ఏప్రిల్ 12 వ తేదీని విచారింపబడునను మేజిస్ట్రేటు 10 నోటీసు దానుగాకి 11 వ తేదీ సాయంత్రము 5 1/2 గంటల 10 దెను 12 వ తేదీని దానుగాకి ప్రాక్టరులలో పనియందుకుచే తివచ్చి దిగుద్యారా కేసు 19 వ తేదీకి వాయిదావేయించుకొనిరి. 19 వ తేదీని వారికి మోటార్ బండ క్లాసుము క్రింది 15 రూపల జరిమానా నా విధించబడెను. ఆంధ్ర టైమ్స్ బో క మే జ స్ట్రే టు 12 వ తేదీని కోర్టుకు రాకుండ తనయజ్జలకు దానుగా రిలంఫెంసరని వారి విచారింపి రి రూపల జరిమానా విధించెను. దానికై ప్రాక్టరుగా అపిలు చేయబడెను. మద్రాసు కర్రపుర కర్రరాబ్బు గ్రెజ్యుగాడు శ్యామనాథులు తమ పార్టీల కేసులకు పాదుచేసి ఎప్పుడైనా సభకు కోర్టులలో విచారణకై వచ్చుచు కష్టపడియు పార్టీలకు వచ్చు మనియు దానుగా తమ కేసు వీడకుద్యారా వాయిదా పొందెనుగావున అప్పేయించు చేయలేదనియే శ్యామనాథులు విషయము ప్రత్యేకవిషయముగ గమనింపదగు ననియు వాదించిరి. తీర్పు తరువాత చెప్పబడును.

స్వరాజ్యపక్షము.

దాని ఉద్దేశ మేమి?

క్రాంతికోల్ పత్రికాసంపాదకులకు

ఆయా,

ఈవిలేఖరి, సమాధానము కురువలెనని కోరికవును, మొదలు అభిప్రాయభేద కాంగ్రెసుసంఘము దేశబంధు దానుగా రి వద్దనుండి, ఆయన పక్షము కాంగ్రెసు నిర్మాణకార్యక్రమము నకుసరియగుటను గూర్చి స్పష్టముగ నేమి చెప్పెదరా? తెలిసికొనఁగల స్వ రాజ్య పక్ష ము కా స న స భా ప్రవేశ విషయము లో నిష్ప ము వచ్చి న టు ల జేయ నియ్యవచ్చు నని చెప్పి యుం డెను. అ టు ల స్పష్టముగ నేయడంతమును పొందకుండుట కోచనీయము. కావున నీక్రింది విషయముల గూర్చి దేశబంధు దానుగారు, కను పక్షముయొక్క సిద్ధాంతములను విపులపరచ గోరుచున్నాను.

- (1) స్వరాజ్యపక్షము హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రిని చెబుటకు పాటుబడునా?
- (2) ఏదైనాక చోట అల్లరులు శ్రమలింపుడు ప్రజలను కాంతపరచుటకు ముఖ్యులైన వారు రావలసినపుడు వారు కాసన సభపనిని మానుకొని వచ్చెదరా?
- (3) సర్వకాల సర్వావస్థలయందు ఆపక్షము ఆహింసా సిద్ధాంతమునే యనుసరించునా?
- (4) ఆపక్షము కాంత్రమహర్షుల సిద్ధాంతము ననుసరించునా? కేకొందరు కర్షులు దొప్పెట్లు వేరుమార్చులను ఫలించునా?
- (5) స్వరాజ్యపక్షమువారు విదేశీవస్తువుల వదలి ఖద్దరును ధరించుదని బోధించెదరా? ఖద్దర ప్రచారము స్వరాజ్య పక్షమెట్లు పట్టును?
- (6) ఆస్పృశ్యతానివారణకు స్వరాజ్యపక్ష మేమి జేయును?
- (7) స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు గవర్నమెంటు మానుకు వెల్లెదరా?
- (8) లిరుదముల సంగీరించెదరా?
- (9) ప్రభుత్వము క్రింద ఉద్యోగముల సంగీరించెదరా?
- (10) మెహారిటీరాని రాష్ట్రములలో స్వరాజ్యపక్ష మేమిచేయ నుద్దేశించినది?

దేశబంధుదానును, వారి యనుసరణము, అందరను ననుస్వయభావముతో, సమరసముగ పనిజేయవలయునెడల ఈపక్షముల ప్రోత్సాహముండే ప్రత్యుత్తర మీయవలయును. దేశబంధు ఈ విషయములను నిర్లక్ష్యము జేయకుండుగాక! హిందూ మహమ్మదీయమైత్రి, ఆహింస, ఖద్దరు, ఈ ముఖ్యవిషయములలోనే, స్వరాజ్యపక్షములో వేరువేరు రాష్ట్రములవారికి వేక వేక అభిప్రాయములుగల వని నేను దెలుపవేడెదను. ఏవిధమైన విభేదములు, ఆహింసా మున్నగువిషయములకు యీవిలేఖరుకు ఈవిషయములన్నిటికి స్పష్టముగ ప్రత్యుత్తరములు దెల్పి, తరువాతమును సరియైనవిధములకు సదుత్తుని విన్నవించుచున్నాడు. ఈవిలేఖరుని గూర్చి యెట్లయిపోనా లక్ష్మరలేదు. ఆయనకు కా స న స భా ప్ర వేశ విషయము లేదు. నిర్మాణ కార్యక్రమము లో పరిపూర్ణ విశ్వాసముగలదు. విషయ, కాంగ్రెసువాదులలో వరసరైనవ్యయములు లేకుండుటకై దేశబంధుదాను ఈవిషయములపై స్పష్టముగ కోరయడంతమును తెల్పెదరుగాక యని ఆయన కోరుచున్నాడు.

బాబ్జోర్జి ఫ్రేంజీభరూచా,
(బొంబాయి క్రాంతికోల్.)

హోరీహోరీ:—హోరీ హోరీహోరీ ఇంగ్లాండు నుండి తినుకొనినవ్యులకు టెక్స్టిల్ గారిల్లెట్లముల్ని యును ప్రభుత్వమువారే యిచ్చిరిని, ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నాడు.

కట్టకుంచి భాష్కరరెడ్డిగారు:—చిత్తూరులో కట్టకుంచి కట్టకుంచి భాష్కరరెడ్డిగారు వి. వి. డి. యల్. 1 కట్టకుంచి, జిల్లా మునముగ నియోగించబడి, వరసరావుపెట ప్ర నియోగించబడిరి యీవారముగజేటులో ప్రకటించబడినది

అంధ్రపత్రిక

1923-వ సం. జూన్ నెల 1-వ తేది

శుక్రవారము.

కడపటియాళ యంతరించుట

రాజప్రతినిధిగారు ఉప్పుపన్నును సర్టిఫై చేసి స్థిరపరచినను, పార్లమెంటు సభలో నిందు విషయమై చర్చ జరుగు ననియు, హిందూ దేశమునకు జరిగిన అన్యాయమును పార్లమెంటు సభ తొలగించు ననియు, యూహించినవారు లేకపోలేదు. పార్లమెంటు సభలో జరిగెనే చర్చపై వీరు గంభీరముగా బెట్టుకొని యుండిరి. ఇది అంతయు యశియాళ యని, నూతన ప్రధానమంత్రి యగు బాల్ గంగుల హరి శేటపరిచిరి. బాల్ గంగుల హరి మంత్రిత్వము పూర్ణ నిరంకుశత్వముతో ప్రారంభమయినది. అయినను బాల్ గంగుల హరి నెకవిధముగ నభినందింపవచ్చును. లేనిపోని యాళల బెట్టుకొని, సంస్కరణములవలన ఇంకను నేమియో లాభముండునని భ్రమపడెడి వారికి వీరు జ్ఞానోపదేశము గావించిరి. ప్రధాన మంత్రికన్నను, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు ప్రామాణికు లెవ్వరుండురు? ఉక్కు-చట్టముగూర్చి ప్రసంగము గావించి, లాయడు జార్జి గారు హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలనమును సున్నజట్టినట్లుడే బ్రిటీషు ఇంపీరియలిస్టుల యుద్దేశము వెల్లడియయ్యెను. లాయడు జార్జి గారు తమ వాక్యముల నపసంహరించుకొనకబోయినను, వానియర్థ మది గాదనియు ఇది గాదనియు, కొందరు ప్రముఖులు వ్యాఖ్యానము జేయదొడంగిరి. ఏదియో తొందర పాటున లాయడు జార్జి గారు కలుకడగనివాక్యముల బలికనను, స్వపరిపాలనాప్రధానమున కింతమాత్రమున భంగము కలుగదని, కొందరు అభయ మొసగి తొడగిరి. లాయడు జార్జి గారి ప్రసంగము మరుపు దగలుచుండగ, రీడింగు ప్రభువుగారు సర్టిఫై కెట్టు హడావుడి బయలుదేరెను. స్వదేశసంస్థానాధీశుల సంరక్షణచట్టము పేరుతో, ప్రెస్టు ఆక్టు మరల పునరుద్ధరింపబడెను. ఈ చట్టమును శాసన సభలో ప్రవేశ బెట్టుటకు, సామ్రాజ్య శాసనసభ వారు నిరాకరించిరి. దీనిని రీడింగు ప్రభువుగారు సర్టిఫై చేసి శాసనము గావించినపంకి ఎల్ల కరును దెలియును. ఇందునుగూర్చి పార్లమెంటు సభలో చర్చ జరుపుటకు అనుజ్ఞ యొసగబడెను. సార్వభౌముడు ఈ చట్టమును నిరాకరించుటలు గోళవలయునని కలనల్ వెడ్జివుడ్ గారు కామన్సు సభలో ప్రతిపాదించిరి.

లేబరు సభ్యులు మాత్రము, ఇందు కనుకూలముగ వోటు జేసియుండిరి. అధిక సంఖ్యాకులు ప్రతి కూలముగ వోటు జేయుటచే, వెడ్జివుడ్ గారి తీర్మాన మోడిపోయెను. వెడ్జివుడ్ గారికి ఓటమి గలిగినను, పార్లమెంటు సభలో నీ విషయమును చర్చించుట యే గొప్పలాభ మయ్యెననియు, ఇకముందు పార్లమెంటు సభలో నెక్కుడులాభము చేకూరు ననియు, ఇష్టమువచ్చినట్లు సర్టిఫై కెట్టు అధికారమును చలాయించుటకు రాజప్రతినిధిగారు ముందుకు రాజాల రనియు, మితివాద ప్రముఖులు భావించిరి. కాని, వీరిట్లు యూహించి ఎంత కాలమో గాకముందే, రాజప్రతినిధిగారు తమ సర్టిఫై కెట్టు అధికారమును మూడుసార్లు వ్యవహరించెను. పల్లి కున్యెసు కమిషనుకు

ప్రత్యేకించిన గ్రాంటును శాసనసభవారు నిరాకరింపగ, వానిని రీడింగు ప్రభువుగారు పునరుద్ధరించిరి. రైల్వే వ్యయముక్రింద తగ్గింపబడిన మొత్తము పునరుద్ధరింపబడెను. ఉప్పుపన్నును సామ్రాజ్య శాసన సభవారు నిరాకరింపగ, రాజప్రతినిధిగారు మరల నెలకొల్పిరి. సర్టిఫై కెట్టు అధికారమును చలాయించుట రాజప్రతినిధిగారికి పరిపాటియయ్యెను. ఇది విశేషాధికారము గాదనియు, అవసర మగునపుడెల్ల దీని నుపయోగించుటకు సంస్కరణ శాసనము తా నొసగుచున్నదనియు, ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. అందుచే సర్టిఫై కెట్టు అధికారమును ప్రభుత్వమువారు ఆసాధారణాధికార మని ఎంచుట లేదని, విదితమగును. ఫలిత మెట్లు లున్నను, సంస్థానాధీశుల చట్టమునుగూర్చి పార్లమెంటు సభలో చర్చించుట కనుజ్ఞ నొసగినట్లు ఉప్పుపన్నును గూర్చి చర్చ జరుగుటకును అనుజ్ఞ యొసగబడునని మితివాదు లూహించిరి. శేషగిరి అయ్యరుగా శేషి, సర్ మాంటాగూ వెబ్బుగా శేషి, పార్లమెంటు సభ్యులకు విజ్ఞాపనల సంపి, ఉప్పుపన్ను చట్టమును నిరాకరింపవలయునని ప్రార్థించిరి. ఇట్టి యాందోళనవలన, ఇంగ్లండులో వెడ్జివుడ్ లిక గలుగునని భావించిరి. కెనియా రాయబారు లగు శ్రీనివాస శాస్త్రి ప్రభృతులను ఈ విషయమై ఆందోళన నలుపవలయునని, కోరియుండిరి.

సందర్భము లీతీరుననండ, బాల్ గంగుల హరి స్పష్టవాక్యములు మితివాదకోటిలో మిగుల నాశాభంగము కలిగింపక మానవు. లేబరు సభ్యులగు ట్రెవిలియన్ గారు రడిగిన ప్రశ్నకు బదులు జెప్పుచు, ఉప్పుపన్ను చట్ట మిదివరకే ఆచరణలోనికి వచ్చినదనియు, సార్వభౌముడు ఈ చట్టమును నిరాకరింపవలయునని కామన్సు సభవారు గోరుటకు మాత్ర మధికారమున్నను, ఇట్టి తీర్మానమును చర్చించుట కవకాశమిచ్చుట మామూలులేదని, బాల్ గంగుల హరి ఖండితముగ బలికెరి. సంస్థానాధీశుల రక్షణ చట్టపు సందర్భమున నిచ్చిన యవకాశమునే ఇప్పుడును ప్రసాదించవలసినదని, కలనల్ వెడ్జివుడ్ గారు కోరగ, రాజప్రతినిధిగారు సంస్కరణ శాసనము ననుసరించియే యిక్కార్యమును గావించినట్లు బాల్ గంగుల హరి దెలిపి సరిపెట్టిరి. ముందెన్నడో ఇండియా ఆఫీసు బడ్జెట్టును చర్చించునపుడు, ఈ విషయమును చర్చకు దెచ్చుటకు లేబరు సభ్యులు యత్నించెదరట. అది ఇంతత్వరలో జరుగదనియు, జరిగినను లాభముండదనియు, పేరుగ దెలుప నక్కరలేదు. సంస్కరణ శాసనముక్రింద రాజప్రతినిధిగారికి సర్టిఫై చేయుట కధికారము లేదని, ఎవరును సూచించరు. ఆవిషయమును బాల్ గంగుల హరి నెక్కి వక్కాణింపవలసిన యవసరములేదు. కాని, ఇట్టి విషయమును చర్చించుటకు మామూలు లేదని బాల్ గంగుల హరి కలుకుట మాత్ర మతివిచిత్రము. సంస్కరణ శాసనమే శ్రోత్ర యగునపుడు, మామూలు లెటుల ఏర్పడును? ఇదివర కొకమారు చర్చ జరుగుటచే, మరియొకమారు జరుగుట మామూలుకు భిన్నము గానేరదు. అయినను ప్రధానమంత్రిగారి నిర్ణయమును ఎవ్వరు త్రోసివేయగలరు? ఇకనయినను సంస్కరణములు వట్టిబూటకము లనియు, వానినుపయోగించి తరించుట దుర్లభమనియు, దేశ ప్రముఖులెల్లరు గ్రహించునడల, బాల్ గంగుల హరి హిందూ దేశమునకు నుపహాసకారము గావించినవారగుదురు. సర్టిఫై కెట్టు అధికారము నిచ్చెడి 67 (బి) క్లెక్సు నియమకరణించుట యుక్తము.

ఈ క్లెక్సు ప్రకారము, సర్టిఫై చేసిన చట్టమును పార్లమెంటు సభవారియెదుట బెట్టవలయుననియు, సార్వభౌముని యంగీకారము బడయనిది జటిచటము

శాసనము గాదనియు, గ్రహించవచ్చును. కాని, చట్టము వెంటనే శాసనముగ అవసరమని గవర్నరు జనరలుగారు భావించుచో మాత్రము, దీనిని తక్షణమే ఆచరణలోనికి బెట్టవచ్చును. సార్వభౌముని యంగీకారముతో నిమిత్తముండదు. సార్వభౌముడు నిరాకరించిన మాత్రము నిరాకరింపవచ్చును. ఈ మినహాయింపుక్రింద, ఉప్పుపన్ను చట్టమును రీడింగు ప్రభువుగారు శాసనము గావించి వెంటనే అమలులో బెట్టిరి. సర్టిఫై కెట్టు అధికారముక్రింద శాసనము జేయుట మిగుల కష్ట మనియు, ఇంకొక ప్రతిబంధకము లేనియో గలవనియు, అందుచే రాజప్రతినిధిగా రిందుకు సాహసంప రనియు, బిస్మిట్ ప్రభృతులు షేక్స్ పిర్ దెలిపినపంకి తులన్నియు నిరర్థకము లని స్పష్టమై. రాజప్రతినిధిగారు సంతృప్తిచెందచో, ఒక్క గిట్టుతో నెట్టి శాసనము నయినను కావించగలరనియు శాసనసభల యంగీకారమును త్రుటికాలములో త్రోసివేయగలరనియు, రుజువుచున్నది. సర్టిఫై కెట్టు అధికారముతో పరిపాలించుటకు సాధ్యమగునాయని ప్రశ్నించెడివారు ఇందు అసాధ్య మేమియు లేదని గవర్నరుగలరు. రాజప్రతినిధిగారే గాక, గవర్నరులుగూడ ఈ యధికారమును భారాళముగ నుపయోగించిరి. స్వార్థకంపెనీ కిచ్చిన గ్రాంటును మద్రాసు శాసనసభ వారు నిరాకరింపగ, గవర్నరుగారు సర్టిఫై చేసి తిరిగి నెలకొల్పి యుండిరి. ఏజేన్సీ కొరకు ప్రత్యేకింపబడిన ఖర్చులను శాసనసభవారు నిరాకరింపగ, మద్రాసు గవర్నరుగారు సర్టిఫై చేసి పునరుద్ధరించి యుండిరి. అందుచే కాన్సిల్లెటుల మెలగినను, అధికారులు తమ యిచ్చను నెరవేర్చుకొనుట కాటంక ముండజాలదు. ఈ సమయమున సామ్రాజ్య శాసన సభ్యులేమి చేసెదరు? ఈశ్వరశరణ ప్రభృతులు తమ వాగ్దానము ప్రకారము రాజీనామా నిచ్చెదరా? తమ పక్షమువారు కోరుచో రాజీనామా నిచ్చెదమని, శేషగిరి అయ్యరుగారు ప్రకటించి యుండిరి. డిమోక్రాటిక్ పక్షము వారిపుడేమి జేసెదరు? ఇదివరకే కొందరు సభ్యులు రాజీనామా నిచ్చి యుండిరి. జులై సభలో, రంగాచార్యులు ప్రభృతులు తలచినట్లు నిరోధమును సాగించుట దుర్లభము. ఇదివరకే, కాన్సిల్ మామూలు తీర్మానములను డాక్టరు గవరు మొదలగు సభ్యులు వంపియుండిరి. స్వకారవమును పాటించదలచుచో, అట్టి సభ్యులెల్లరును రాజీనామానిచ్చి, సామ్రాజ్య శాసనసభలో సంబంధమును వదలుకొనుట దప్ప వేరుమార్గములేదు. ఉప్పుపన్నును సర్టిఫై చేసినందులకు రాజప్రతినిధికి శాసనసభ్యులు కృతజ్ఞతను చూపవలయునని, ఇంగ్లీషుమెను పత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. ఇందుల కెట్టియభ్యంతరము లేదు. రీడింగు ప్రభువుగారికిని, బాల్ గంగుల హరి మంత్రిగారికిని, భారతీయులు శాశ్వతకృతజ్ఞతను జూపెదరు. ఏలనన, సంస్కరణములను శాసనసభలను వీరిరువురు గలసి ప్రయోజనరహితము గావించి విధ్వంస మొనర్చిరి. లాయడు జార్జి గారింతకు పూర్వము తమ నిజోద్దేశమును వెల్లడిజేసిరి. వీరల చర్యవలన, స్వరాజ్యసంపాదనాభిలాష ప్రజలలో పెచ్చుపెరుగు ననుట నిశ్చయము. బాల్ గంగుల హరి మంత్రిగ వచ్చుటచే రీడింగు ప్రభువుగారు రాజీనామా నిచ్చెదరని, ఒకవదంతి వ్యాపింపజేయబడెను. కాని, ఇది సత్యము గాదని సిమ్లాలో వెంటనే ప్రకటించబడెను. రీడింగు ప్రభువుగారి నిరంకుశత్వమును బాల్ గంగుల హరి పుడు సమర్థించుటచే, ఇకమీద నిరువురుకును గుదురు ననుటకు ఘోరియము లేదు. ములసత్య మిప్పుడు బయల్పడెగాన, సర్టిఫై చేసిన శాసనానిరాకరణ కార్యక్రమము కృతక క్లితో నిర్వహించుట దప్పలేదని. దేశము గ్రహించు గాక!

జ్వలమానము చీలిక: డాక్టరు నటేశుగారు జ్వలమానమును తీవ్రవాదులలో నొకరును, మద్రాసు శాసనసభ్యులు నగు డాక్టరు నటేశుగారు మద్రాసు మెయిలుపత్రికా ప్రతినిధికి దెలిపిన విషయములు, నిజసందర్భములను కొన్నింటిని బయటపెట్టుచున్నది. అధికారపదవులలో నుంచ బడినవారు తమకు జేజిక్కిన యవకాశములను తిన్నగ నుపయోగింప లేదనియు, ప్రజాసామాన్య లాభమును పెంపొందింప లేదనియు, నటేశుగారి తలంపు. బ్రాహ్మణేతరవత్తుమును విశేషముగ నభిమానించిన విల్లింగ్డను ప్రభువు సయితము బీద వారలకొరకు జ్వలమానమువారు త గు రీ తి ని పాటుబడలేదని సూచించిరట. అసాధారణాధికారమును, సంఖ్యాబాహుళ్యమును గల బ్రాహ్మణేతరవత్తుము ప్రజల కాశాభంగము గలిగించె నని, నటేశుగారు భావించుచున్నారు. నిమ్మజాతులకు కార్మికు లిచ్చినవాగ్దానములను జ్వలమానమువారు ఇల్లించలేదని నటేశుగారి నిశ్చయాభిప్రాయము. జ్వలమానమున చీలిక చాలకాలమునుండియు గలదని, నటేశుగారు బయల్పరచిరి. వెనుకటిబడ్డెటు చర్చయందే ఇది పరిస్పృట మయ్యెనట. జ్వలమానము అవజయము వడసెనని, అందలిసభ్యులే యొక్కొక ను చు న్నారు. ఇందు ఆత్మర్యమే మి యు లేదు. ఉద్యోగా పేక్షతో నీయుద్యమము బయల్పడలేనని రామనాథుగారు సూచించిరి. ఇట్టి యుద్యమము శాశ్వత లాభము గలిగింప జాలదు. డాక్టరు నటేశుగారు దెలిపినటుల, అధికారనిర్వహణముచే గాక, సేవా ప్రతీకారముననే జ్వలమానము ప్రజల యభ్యుదయమును పెంపొందింప గలుగును. కొలదిమంది విద్యార్థికులకు ఉన్నతోద్యోగములును, గౌరవపదవులను లభించిన మాత్రమున, దేశము బాగుపడ నేరదు. నిష్కామసేవ జేయుటకు జ్వలమాన మెప్పుడు పూనుకొనునో, అప్పుడే దాని యుపయోగము విస్తరించును. భావిపరిణామ మెటులుండునో చూడవలయును.

జాతీయపతాకరక్షణము

నాగపురమున జాతీయపతాకరక్షణము విషయమై, ఉత్సాహ మితీయించుచున్నది. వాలంటీరులను ప్రోత్సహింపచుటకు నాయకు లగు రాజగోపాలాచార్యులు, వల్లభాయి వలేలు, ప్రకాశం, హరిదయాలు నాగు, గంగాధరరావు దేశపాండి, జోసెఫ్, రాజేంద్రప్రసాదు, దేవదాసుగొంధి గార్లు వెడలియుండిరి. అక్కడి ఏర్పాటులు వారికి సంతృప్తి గొలిపెను. దేశమునందలి వివిధభాగములనుండియు జాతీయపతాకరక్షణమునకు తోడ్పడుటకు వాలంటీరు లరుదెంచెదరని, నాయకులు వాగ్దానము జేసిరి. అరెస్టులు బలముగ జరుగుచున్నవి. వాలంటీరులలో నుత్సాహము మొక్కబోవలేదు. జబ్బులుపురమునందు పదివత్సరములలోపు బాలురు జాతీయపతాకమును నెలకొల్పుటకు సంసిద్ధముగ నున్నారు. వీరిలో కొందరు పతాకమును చేబూని, కోర్టులోనికి బోవుచున్నారు. అక్కలి సిక్కులు గూడ జబ్బులుపురమునకు బోయెదరట. జన్మస్వాతంత్ర్యరక్షణకును, దేశగౌరవమును కాపాడుటకును, ప్రజలు వెనుదీయ రనుట స్పష్టము. దేశభక్తుల ఆత్మసమర్పణమువలన, నిరంకుశత్వము అంతరించి, స్వాతంత్ర్యము సిద్ధింపక మానదు.

స్వదేశసంస్థానప్రజల సభ

స్వదేశసంస్థానప్రజలను స్వాతంత్ర్యాలిలాష ప్రేరేపించుచున్న దనుటకు, బెల్గాంలో జరిగిన సమావేశపు తీర్మానములు తేటపరుపగలవు. బాధ్యతాయుతపరిపాలనమును ప్రసాదించవలయునని, కోరుటకు తీర్మానింపబడెను. స్వదేశసంస్థాన రక్షణశాసనమును భొలగింపవలె నని కోరబడెను. సంస్థానములందు సంపూర్ణ మద్యపాననిషేధమును ప్రవేశపెట్టవలయునని తీర్మానింపబడెను. సంస్థాన ప్రజలయుద్దేశము లేతీరుననున్నవో చూచిన, స్వాతంత్ర్యనిరోధము నేరును సహించరని స్పష్టమగుచు. బ్రిటీషు ఇండియాలోనేమి, సంస్థానములలోనేమి, ప్రజలు స్వపరిపాలనము త్వరలో నెలకొనవలయునని కోరుచున్నారు. పాలకులు ఆలసిందినకొలదిని, ప్రజాభిలాషలుబలపడును గాని తరిగిపోనేరవు.

ప్రెసిడెంటుహోర్డింగుగారు : యుద్ధములు

యుద్ధసామగ్రిని తగ్గించినటులనే, యుద్ధములు గూడ తరుచుగ రాకుండజేయవచ్చునని, అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల కధ్యక్షులగు హోర్డింగుగారు పలికిరి. కాని అమెరికా మరల యుద్ధము జేయవలసి వచ్చుచో, తన శాస్త్రపరిశోధనమును, ధనమును, సంచలనమును జాతీయరక్షణకొరకు పయోగింపవలయునని, వీరు హెచ్చరించిరి. హోర్డింగుగారి హెచ్చరిక, యుద్ధముల నాపుటకు తోడ్పడజాలదు. అమెరికా యుద్ధసన్నద్ధ మగునంతవరకు కలహచీజములు నశింపవు. హోర్డింగుగారి ప్రసంగముబట్టి అమెరికా తన శక్తినంతయు యుద్ధ నైపుణ్యమునకు వినియోగించి, మరియొక జర్మనీగ మారు నని భయమగుచున్నది. శాంతిస్థాపనకు మార్గ మిది గాదని, దెలుప నవసరములేదు.

ఉప్పు పన్ను

రాజప్రతినిధి సర్టిఫికేషన్

అండకా, మే 30:—కామన్వెల్త్లో భారతదేశపు ఉప్పు పన్ను చట్టమునుగూర్చి సార్వభౌమంలో రద్దజేయవలసివలెటకు అనజ్జ నిచ్చెదరా అని కార్మిక సభ్యుడు ట్రిలింక గారకు ఈ చట్టము ఇదిగదా అని అమెరికాలో నున్నదనియు అందుచే రాజాగారికి దీనినిగూర్చి ప్రస్తావించుటకు వీలులేదని బాల్మిక్ గారు తెలియజేసిరి. ఇప్పుడు కామన్వెల్త్వారు జేయగలగునది ఏదన:—సభాయుక్తుడైన సార్వభౌమం ఈ ఆట్టును రద్దజేయవలె ప్రార్థించుటయే యని. అట్టి తీర్మానమున చర్చించుటకు ఇప్పుడు కృతది నిచ్చుట ఆచారవిధముగ నుండునని. స్వదేశసంస్థానాధీశ్వరులను రక్షించు చట్టమును రాజ్యకరినిధి సర్టిఫై జేసినదానికే ఉప్పుపన్నును సర్టిఫైజేసినదానికేని ఎంతమాత్రము కృత్యాసము లేదనియు చెందును ఒకేవిధముగ నున్నవని వెడ్డిఫీడ్ గారనిరి. అట్టిసందర్భములందేని రక్షక శాసనమున చర్చించుటకు కృతది నిచ్చి దీనికి ఇయ్యకపోవుటకు గతం తెల్లయిన యడిగి. రాజ్యకరినిధి ఇండియా సంగ్రహచట్టమున ననుసరించి సర్టిఫైజేసినయొ భారతదేశ ఆర్థిక మదింపులను గూర్చి చర్చించునపు డీవిషయమున ప్రవేశపెట్ట వచ్చుననియు ఆ ఆట్టును రద్ద జేయుటకు సభాయుక్తుడైన సార్వభౌమం నితే పుడును అధికారము గలదనిరి. రాజ్యకరినిధి జరుగుదుగ ఆయ్యది అవసరమని తలంచి ఉప్పుపన్నును సర్టిఫై జేసిన బాల్మిక్ గారు వెడ్డిఫీడ్ గారికి బదు లొసంగిరి. భారతదేశ కార్యాలయపు ఆర్థికమదింపులు చర్చింపబడు కాలమున ఆర్థిక చట్టమును రాజ్యప్రతినిధి ఎటులు సర్టిఫై జేసికొ నున్నందుటకు కార్మికసభ్యులు ఉద్దేశించుచున్నారు. ప్రమాదకరముగా జరిగిన (బిటును) రక్షించుకొనుకొని లేదని బల్మిక్ హోర్డింగువు తెలియజేసెను. ప్రమాదకరత్వక ప్రదర్శనములను సంపూర్ణగ జేసి శాస్త్రపరిశోధన సరి.

భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము

సమాధాన తీర్మానమున కాడేవణలు

శ్రీయుర అయ్యంగి వేంకటరమణయ్యగారు
జెబవాడ 31-5-23

ఈక్రింది తీర్మానమును రాజోవు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసమావేశమునందు ఉపపాదించెదను. కావున మిగిలిన రాష్ట్రీయసంఘసభ్యు లందరును తమ యభిప్రాయములను కాకు దెలిపెదరని ప్రార్థించుచున్నాను.

తీర్మానము
“(క) బొంబాయి పట్టణమందు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు కాసనసభా బహిష్కార తీర్మానము అనుబంధానికి రాకుండదని చేసిన తీర్మానము ఆ కాశ్రీయమున, నితమ భంగమును, అసభికార పూరితమును నైయున్నది.

(చ) ఈ తీర్మానమునకు కాంగ్రెసు మహాసభవారి అనుమతిగాని అధికారముగాని లేదు గావునను, కాంగ్రెసు తీర్మానమును తిరస్కరించి దీనిని ఆమోదించి గనుకను, ఈ తీర్మానమును ఉల్లంఘించుటకు, కాంగ్రెసుసభ్యులకు ఎట్టి అభ్యంతరమును లేదు.”

శ్రీయుర వల్లూరి రామారావుగారు

ఈక్రింది తీర్మానమును రాజోవు కృష్ణకృష్ణ బాటి యోగసంఘ సమావేశమునందు ఉపపాదించబోవుచున్నాను. కావున మిగిలిన కృష్ణకృష్ణ బాటియోగసంఘ సభ్యులందరును తమ యభిప్రాయములను తెలిపెదరని ప్రార్థించుచున్నాను.

తీర్మానము

“(క) బొంబాయి పట్టణమందు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు కాసనసభా బహిష్కార తీర్మానము అనుబంధానికి రాకుండదని చేసిన తీర్మానము ఆ కాశ్రీయమున, నితమ భంగమును, అసభికార పూరితమును నైయున్నది.

(చ) ఈ తీర్మానమునకు కాంగ్రెసు మహాసభవారి అనుమతిగాని అధికారముగాని లేదు గావునను, కాంగ్రెసు తీర్మానమును తిరస్కరించి దీనిని ఆమోదించి గనుకను యీ తీర్మానమును ఉల్లంఘించుటకు కాంగ్రెసు సభ్యులకు ఎట్టి అభ్యంతరమును లేదు.”

స్వ రాజ్య పక్షము

చెన్నపురిలో 30 వ తేదీని జరిగినసభ

30 వ తేదీ బుధవారముగాడు మధ్యాహ్నము 2.30 కు చెన్నపురిలో తిలక్భవనమున స్వరాజ్యపక్షమువారి సభ జరిగినది. (నవిడమండలములనుండి కలుపుర వచ్చిరి. రాసుగంటల నేపు ఇస్ట్రాగోష్టి చర్చ జరిగినది. ఎన్నికలలో చేయవలసిన పనిని గూర్చియే రాసుగార మున్నగువారు మాటలాడిరి. తీర్మానములు చేయబడలేదు గాని కొన్ని విషయములు నిర్ధారణ చేయబడెను. వానిని ముందు ప్రకటించెదము అని కార్యదర్శి శర్మ మూర్తిగారు మాట వ్రాసిరి.

అహమదాబాదు సమ్మె

2, 3, మిల్లులలో పని ప్రారంభమైనది. 100 కి 20 వలె తున కూలి తగ్గించుటకు పనివాం (డంగ్గిరించిరిగాని పనివాంతు కొద్దిమందిమాత్రమే వచ్చిరి. కార్మికసంఘమువారు తంతమాత్రము సంగీకరింపనందున పనివాంతులవచ్చుట లేదని భారత మిల్లు ఏజెంటుచెప్పెను. యీమిల్లులలో 80 వ తేదీనుండి పని జరుగుచున్నది ఈ మిల్లులలో 800 మంది పనిచేసేవారు 80 వ తేదీని 15 మంది యును, 81 వ తేదీని 50 మందియును కచ్చిరి. (అ. చెను.)

అహమదాబాదులో ప్రచారము

అహమదాబాదు స్వరాజ్యపక్షమువారు చుట్టుకట్ట గ్రామములలో ప్రచారము చేయుచున్నారు. (అ చెను)

దేశబంధుదాసుగారికి చెన్నపురివంగీయులతిత్తిధనము శపు (2-6-23) ఉపయము 11.30 కు రాత్రి 159 క్రిక్కిరేపధాలయమున చెన్నపురిలోనున్న సంగీయులు తేజబంధు దాసు, టి. ఆర్. పోతనగార్లకు ఆతిథ్య మొసంగెదరని వినిసా ధరగాయిగారు మాటవ్రాసిరి.

ప్రపంచశాంతి

యమనె పెట్టో సేట్టువారివంతు

వాషింగ్టన్, మే 30:—అమెరికను అధ్యక్షుడు హ.

గారు ప్రవృత్తులను ఇంకను తద్దగినుటకు వీలుగల దనిరి. యుద్ధము సాధ్యమైనంతవరకు లేకుండుటకై ప్రయత్నించవలెనని ప్రపంచసంబంధమును యునైటెడ్ స్టేట్సువారు వదలుకొనరాదు. వదలుకొనచాల రనిరి. అధ్యయనానికాలవృత్తును తగవులను సాంత్వముగ వరిమర్చిరించుటకు మనము తోడ్పడవలము. కాంతి సాధనముల నేర్పరచుటకు మనము తోడ్పడవలము. ప్రపంచమునంతను కాపాడుటకు చురల యునైటెడ్ స్టేట్సువారు మతల పనిచేయవలసివో శక్తి కంచవలెకై ప్రపంచము నద్ధరించుటకు తనధర్మమును నిర్వహించుటకు గల మార్గములన్నిటిని వెనకవలెను. అన్ని విధముల పనిచేయవలె ననిరి.

చచ్చనటులకొరడాలతోగొట్టుట

రషియాలో టూబపుజ్జిలాలో రషియానైతులు సరుకుల రూపకముగ పన్నుల నీతి లేదని చీకాయదొంగలు సానియటు ప్రభుత్వాధికారులను 100 మందియుతులను కొరడాలతో గొట్టిరి. దీనిచే 8 గ్గురు చనిపోయిరి. ఈతగను దీగ్రకొనుటకు ప్రతిక్రియగ రయతులు చీకాయదొంగిని కొరడాలతో చాచిగొట్టిరిని జైలునవార్లు తెలుపుచున్నవి. 500 వర్షాయములు కొరడాలతో చీకాయదొంగిని విసికొవురావు గానిని గొట్టిరి. ఆయన 500 దెబ్బతో చనిపోయెను. ఈజిప్టు చీకా ప్రభుత్వమువారు నైతులను సానించుటకు క్రొత్త సైన్యములనంపిరి

యన్వైకేడ్ ప్లేట్సు (పభుత్వమువారు పెడిని కొనుట
కొంతకాల మాపుజేసిరి.

శ్రీకృష్ణ రాజాధిరాజు వృద్ధాశ్రమములో ఆచార్యులు
చచ్చిరి.

గ్రామ స్వపరిపాలనాభివృద్ధి

సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారు

కలకత్తా 30 మే:—తొగలు గ్రామస్వపరిపాలనాచ

పై రాజ్యపరిషత్ గారు తమ సమ్మతి సోదగి, దివముయ్య
శాల్లవనకర్తార్యవము మే 15వ తేదీన జరిగెను. ఆసందర్భ
లో, మురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారు, ఇంతవరకును జరిగిన అన్ని
సరిసరియూ ప్రభుత్వమువారి విధానమును గురించియు ను
ందిరి. సగటున 10 లేక 12 చామల్లే కాక్కుటిహొళ్ళను
యూనియను లింతవర కేష్టరపపడెను. 6000లే 8000 జను
కాక్కుటిహొళ్ళను గలవు. ఇది రాష్ట్రమున దన్ని భాగము
న సరిసమానముగ వ్యాపింపలేదు. వీరివ్యాప్తి గర్హిల్
నైతే వాదారణచే యుండును. భాగము విధానిన

ఉత్తరము

సాంఘికములందు మాత్రమే ఈవిధానమును వ్యాపింపజేయుచుంటామనియు, అన్ని ప్రాంతములందును సరిగనే వ్యాపింపజేయవలెను. ఈకట్టమును ఆచగజిల్లా జెట్టుపల్ల వివిధపరిశోధనాశ్రమములను గురించి జిల్లా మేజిస్ట్రేటులకును జిల్లాబోర్డులకును దాఖి (ప్రా యముగలదు. విద్యావంతులగు డాక్టర్లను భరించుట కచ్చటి ప్రజలు ప్రత్యేక కన్నులు పరిధియగు నున్నవే ఈయూరియనుల నెల్లప్పుడలను దాయముతోనే నేకీభవింపను వికాల ప్రదేశముల నీవంపు నియమించుటచే చిన్న గ్రామముల వారికి చదువునకు

అందనులూ కొందరు బర్మను అధికము

మనముగనుటలేదు. అందుచే క్రావ్యములు తమకు గానినైన
మనము దామే విచారించు కొనినంపాదించుట
తమకత్తురంటులుగనొనర్చువలెను. ఇ
క్రవ్యముయొక్క ఆర్థమా, క్రొత్త యూ
సలందు ప్రధమమున ప్రజలు నూతన పన్నుల్లక్షణింపరు
చోదార్లు వేతనములాగుగుటకంటె నానంపుడులు వేద
మొనర్చి చాలితున్నవి. కాని కొంతకాల మైనవివరణ
జముగ నుపయోగకరములుగనొనర్చబడును
నియును బోధించు తమకార్యములను దాము విశదీ

ఎక్కువ వేతనమాలనిచ్చుట కంగీ

లినిన ట్లొనర్పుటయందే జిల్లాబోర్డు ప్రధాన కర్తవ్యమున్నది. దేశమునందలి రాజకీయ పక్షములవారను స్వరాయే ఆశించుచుండిరి. బెంగాలు గామస్వపరిపాలనమును నిలువనకు స్వపరిపాలనకు పునాదిగానున్నది. ఈ సందర్భమునందును బోర్డువారందరును పౌరులును ఔదార్యమును సహకారము నొనర్చెదగని నమ్మచుంటి నని గాధ చెలిసిరి.

దేశ బంధు చిత్తరంజన దాసుగారికి

చెన్నపురి కాంగ్రెసుపక్ష దేవాంగముహూర్తము

లర్పించిన అభినందనపత్రము

దేశభక్తాగ్రేసరా! సంఖ్యాపాపాభ్యాకటప్రదా!!

మానసియా! మా హృదయపూర్వక స్వాగతము. ఆగన్న

ప్రేమకుండలై, నవలక భావకాండలై, భోగభరాణుడై, వాంఛితకాలతల్పముల నుండు మీనంటిమహనీయులు మాత్రు డేయొక్క దాగ్యవిమృక్తికై సేవావ్రతము బూనుట దుర్లభము. అట్టివారి లక్షల కొలది వచ్చు రాబడిని త్వరితచి మాత్రుడవని నిరంకుశ కరణ సాలనాశ్రింభలములచే బంధించబడిన ప్రభుత్వనిరంకుశకృపలకుల త్రొవ్వుకును, దేశీయ సోదరుల బుద్ధిస్ఫూర్తికృపల సంపాదించుటకును, మా దేవాంగుల ప్రాచీనకళా పునరుద్ధరణమునకును, మహాత్మునియొక్క సారము స్వరాజ్యయజ్ఞమునకు పురోహితుడవై ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధములకు లోనై మున్న హరికృంద్రుడు తమ సత్యవ్రతపాలనకు భారాపుత్రుల బుణమున కర్పించి తన వ్రతము నిజమొనెడుట తామును నేను మిత్రమును మీ పుత్రుని మాతృదేవి కల్పించి స్వాతంత్ర్యసంపాదనకు బంపిన త్యాగమునై మా హృదయ పూర్వక స్వాగతము. కారాగృహమున కేగివచ్చియు ఆరోగ్య హినుడవమియ్య మెంతవోనని ప్రార్థనతో స్వాతంత్ర్య సంపాదనకు కంఠముగట్టుకొంటివి. ఇంతటి మహాత్యాగిని, భారతమాత నోములకుండువు సంకసాహిత్యసరస్వతికు మీకునుబంబులగాని మీ సేవాసక్తిని గాని మిత్యాగమును గాని కొనియీత మావాద్యము చాలదు. దేశముయొక్క చుట్టలు గమనించి లివి. ప్రజలు స్వరాజ్య వాంఛాని మున్నులై యున్నారు. రాజకీయ నావనా యుక్తుడు లేక విపదంబుధిశా మునుగ నున్నది. రాజకీయ తంత్రజ్ఞుడగు మీవైపువైపును, పాక్షిక భేదకుపానులకు దగులకుండ సుయోగమార్గముల నడిపించి నీనాడుకత్తయిన అధికారమున భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము లభింపజేయుము. సర్వేశ్వరుడు మీకు సర్వదా ఆయురారోగ్యత్యాగభాగ్యము లానంగి రక్షించుగాక మీయుద్యమమునకు విజయము చేహరునుగాక భారత కళలు మీచల్లనిమాత్రుచే పునరుద్ధరింపబడుగాక.

చెన్నపురి కాంగ్రెసుపక్ష, దేవాంగులు.

దక్కను సంస్థాన పౌరుల

సమావేశము

సంస్థానాధీశుల రక్షణచట్టమున కసమ్మతి

పూనా, 31 మే:— దక్కను స్వదేశ సంస్థానముల పౌరుల మూడవసమావేశము సందర్భమున కానీగారు (బరోడా లో ప్రిడరు) ఆధ్యక్షత వహించిరి. ఈసమావేశము బెల్గామునందు జరిగెను. వివిధసంస్థానములనుండి 150 ప్రతినిధు లుబాదించిరి. చాలమంది ప్రేమకుటుంబిగాడ కచ్చిరి.

ఈసమావేశోద్దేశములను గురించి కొందరు పాపభాటు అభిప్రాయముల గలిగియుండి రనియు, సంస్థానాధీశులబలమును తొలగించుట ఈసమావేశమువారి యుద్దేశము గా దనియు ఆధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. ఈ సభవారు తమ తమ సంస్థానాధీశుల యెడల రాజభక్తికే గృహ్యమయి ప్రజల కష్టములను తొలగించి సంస్థానాధీశులకు అధికబలమును జేహద్దుటయే ఈ సభవారి ఆశయము. ప్రజలయొక్క కష్టములను తమ పాలకులయెదుట నివేదించి అట్టికష్టముల తొలగించి ప్రజలందు సంకృప్తిని ఆన్వేషితము అభివృద్ధినించుటకు ఈ సభవారు యత్నించెదరు. ప్రస్తుతము కొన్ని సంస్థానములందు గాననకు నిరంకుశపాలనను తొలగించి ప్రజానిపాలనాసంస్థల నేర్పరుచుట కీసభవారు యత్నించెదరు. ప్రిన్సిపు ప్రాప్తేక్షనచట్టము సంస్థానమునంతటి ప్రజల అభివృద్ధికి గూడ భంగకరము అని ఆధ్యక్షుడు నుడివెను.

తరువాత చాల తీర్మానము లానవ్వబడినను, అందు, స్వదేశ సంస్థానములందు నిర్బంధపారంభోజిత విద్యను క్రమేణ ప్రోత్సహింపని యొక తీర్మానము గలదు. మిరాజ్ పౌరులకొరకు గాను ఆపారంభమున నిరంకుశము నేర్పరుపవలసినదని ఆసంస్థానాధీశుని గొనుచు నొక తీర్మాన మొనర్ప బడినది. సంస్థానము లన్ని బాధ్యతాయంతరపాలనమును గొనుచు, సంస్థానాధీశుల రక్షణచట్టమును నిరసించుచు తీర్మానమును గావించిరి. ప్రజలందరికీసంఖ్యాత్మక బహుయోగియభావము రాజ్యాంగభావగ నుపయోగించవలె ననియును సంపూర్ణ మద్యవిక్రయ నిషేధమునే తమ ఆదర్శముగ నుంచుకొనవలె ననియు తీర్మానమింపబడినది.

భారతఖిలాఫతు సంఘము

సేటుచోటనిగారు 16 లక్షలు బాకీవడిరి

భారతఖిలాఫతు సంఘాధ్యక్షుడు సేటుచోటని గారా సంఘమునకు 16½ లక్షలు బాకీవడిరి. అదాకీని తీర్చుటకు తనరంపము క్రిమిల్లులను రెంటిని సామగ్రిలను విక్రయించుటకు చోటనిగారు రంగీకరించిరి. అందుకు సంఘమువారికి ఉపసంఘము నేర్పరచిరి. వారు పనిని ప్రారంభించిరి. తనకు ఆసాశోగ్యముగా నున్నదని ఆధ్యక్షుడు చోటనిగారు రాజీనామానిచ్చిరి. దాక్షిణ్య ఆస్సారిగారిని ఆధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి (హిందూ)

మూలమునుమిసిపాలిటీ

మ్యునిసిపలు సంవిధానము మూలమునా ప్రామాణ్యము గూర్చి మ్యునిసిపలు సంఘసభలో తీవ్రమగు చర్చజరిగినది మహమ్మదీయులకు అనుటకు బదులుగా హిందువులు సిక్కులు అనబడెనని హిందూసభ్యులు కోరిగా హెచ్చుమంది తిరస్కరించిరి. కనబందినవిషయమున నేడే తిరస్కరింపవలెనని 10మంది వచామ్యుడియులు కోరినను దానిని నిలిపివేసిరి. (ఆఫ్ టెను)

ఇండియాలో బోర్నివిక్కు ప్రచారములు

ఫిహకులలో బోర్నివిక్కు ప్రచారకుల విచారణ పూర్తి యయ్యెను. ఒకడుతప్ప ముద్దాయిలందరును శిక్షింపబడిరి.

గొ సెత్తాగారు

సమదాసనీగారు గొ సెత్తాగారు తాతాబ్యాంకుకు 5 లక్షల రూపాలు బాకీయుండెనని కలికి మానవత్వము కలిగించి నందులై బారీవై సెత్తాగారు తెచ్చికేసును సమదాసనీ గారి సగన తుమావణమును సెత్తాగారు రంగీకరింపవోవుటచే కేసు విచారింపబడెను. సామలు నేరమును రుజువు చేసిరి. ఇంకను చుగ్గురుసామలను విచారించి రాబోవు ఖంభావారమున మేజస్ట్రేటు తీర్పునిచ్చును.

భోపాల్ మానవత్వపు కేసు

ప్రేకేసులో ముద్దాయి నిర్దోషి యని తీర్పునగుబడెను. హజారాడిప్టీ మేజస్ట్రేటును ప్రెజరురును విజయదేవర గంగూ లీగారు కలకత్తా రెంటు కంట్రోలుగా నియమింపబడిరి.

అగ్నిప్రమాదములు

రంగూను:— నూంగ్ బూలోని చీనాబియ్యపుమిల్లు కాలిపోవుటచే 9½ లక్షలును దాల్దా బియ్యపుమిల్లు కాలిపోవుటచే నుమారు 3 లక్షలును నష్టము కలిగినది.

విజ్ఞానసము:— రుద్ధిరోడ్లారి నామ సం॥ వైయాశి తెల ర-వ తేది గురువారం వైకుంఠపూర్ణి చెందిన నాతమ్ముడు ఉదయగిరి కన్నయ్యకెట్టికి సవరు సం॥ వైయాశి తెల 20-వ తేదికి సరియైన 1928 సం॥ జూన్ తెల 2-వ తేది ఆదివారం ఉదయం 8 గంటలమీద టాకరుపత్రం కోనేటిపల్లె జరుగు ఉత్తర క్రియలకున్నా, ఆ నాడు సాయంత్రం 4 గంటలకు రామ లింగాపురం సామిబట్టని పిడి 4½ నెం. గల నాగ్గూరమునందు జరుగునట్టి భగవత్పూజాకాల జేపమునకున్నా వచ్చియుండి సవరు కార్యములను జరిపించుటకు విన్నవించుకొనుచున్నాడను.

నూర్లు ఉపాధ్యాయులు, ఉ. చెంగలరాయ శెట్టి.

భారతదేశమునకు మోటారుమీద

ప్రయాణము

అండకో, మే 31:—ఉదయము 1-35 ప్రేక్షకులకొక ప్రత్యేకవిలేజిరి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు. మోటారు బండిమీద సిరియా ఎడారిగుండ మధ్యభాగా నుమద్రుండ్ బాగ్గాడు, భారతదేశమునకు ప్రయాణము వీలగునట్లు క్రొత్తపూర్ణమును ప్రారంభించుటకు నార్మత్ నాయరిన్ గారు అలోచించుచున్నాడు. కేరల్ ద్వీపపు తూర్పు మొయలు టిపాలి పోవుటకును, ప్రయాణికులు పోవుటకును ఏర్పాటులను జేసెదమని నాయరిన్ గారు రసిరి. మార్గము యెడల మార్గమే. నేడే ప్రస్తుతం ప్రయాణికులు 16, 17 కోజిలకు బొంబాయి, న్యూఇడ్, బునారు, బగ్గాడుకు పోవుటకు బదులు ఈ క్రొత్తమార్గమును పోతిమేని బగ్గాడును 60 గంటలలో జేరవచ్చును. అండకోనుండి బగ్గాడుకు మొయలు 8 కోజిలలో పోవును. దీనివలన ఎంతయు సులభము గలగును. బెడూయనుల స్నేహమును సంపాదించిరి.

వాతావరణస్థితి

1928-సం॥ జూన్ తెల 1-వ తేది శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	వీటిని 1-వ తేదినండి వర్షము	వీటిని 1-వ తేదినండి దామాసనము
గోపాలపురం	90.1	80.1	...	0	0.08
కోరాపుట్	99.2	68.8	0.50	0.50	0.40
విశాఖపట్నము	92.8	83.7	...	0	0.12
కాకినాడ	101.2	84.9	...	0	0.08
మచిలీపట్నము	93.8	83.5	...	0	0.09
గుంటూరు	112.0	83.6	...	0	0.10
కర్నూలు	108.1	85.0	...	0	0.04
బళ్లారి	107.8	82.8	...	0	0.08
అనంతపురము	107.5	82.1	...	0	0.15
కడప	112.5	84.9	...	0	0.10
నెల్లూరు	107.9	82.1	...	0	0.08
మద్రాసు	97.0	81.0	...	0	0.06
కడలూరు	97.8	81.2	...	0	0.08
కెల్లూరు	108.2	87.2	...	0	0.08
సేలము	101.1	79.8	...	0	0.13
కోడలపట్నము	99.1	76.0	...	0	0.05
తిరుచనాపల్లి	108.7	89.8	...	0	0.06
నాగపట్నము	95.7	80.8	...	0	0.04
పురుకోట	102.2	80.0	...	0	0.07
మధుర	100.2	78.8	...	0	0.08
పాంబు	92.1	79.5	...	0	0.01
తిరునల్వేలి	...	...	...	0	0.03
తిరువేంగుడు	87.2	79.8	0.14	0.14	0.40
కొచ్చిన్	90.7	80.9	0.01	0.01	0.08
కాలికట్టు	91.8	75.7	0.11	0.11	0.10
మంగళూరు	98.1	82.5	...	0	0.08
బెంగళూరు	90.8	61.2	0.04	0.04	0.14
హాస్సన్	88.9	68.7	...	0	0.11
మేర్కా	82.4	68.6	0.15	0.15	0.24
తెనూరు	109.8	81.1	...	0	0.06
ప్రొద్దాబాద్	101.8	85.0	...	0	0.09
కాల్వార్	91.7	81.5	...	0	0.67
రత్నగిరి	89.9	80.7	...	0	9.48
బొంబాయి	91.7	81.0	...	0	0.15
హోలూరు	118.8	81.0	...	0	0.10
కొడైకనల్	78.4	54.6	...	0	0.18
ఉదకమండలము	74.8	50.8	2.18	2.18	1.91

సర్కారులు:— కోరాపుట్లో 0-50 అంగుళముల వర్షము కురిసెను. బందరులో ముల్లులు గాఢముగ బుట్టినవి. కిక్కినవోట్ల నిర్మలముగ నేయన్న దనవచ్చును. గుంటూరులో 9.2 కాకినాడలో 2.9 డిగ్రీలు వగటివేడిమి హెచ్చుగ నున్నది. విశాఖపట్నములో రాత్రివేడిమి 3.1 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కనులో కొన్నవోట్ల నిర్మలమును మరి కొన్ని వోట్ల మేఘములతో ఆకాశము కూడుకొనియుండెను. బళ్లారి అనంతపురంలో అర్ధగ్రత తక్కువ. వగటివేడిమి 3.2 నుండి 9.4 డిగ్రీలవరకు ఎక్కువగ నున్నది.

కడపలో రాత్రివేడిమి 2.3 డిగ్రీలు హెచ్చుగ నున్నది. తిక్కినవోట్ల 5, 6.3 డిగ్రీల వరకున్నది.

కర్నూటకములో ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. నెల్లూరులో వగటివేడిమి 4.3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మద్రాసులో 2.6 డిగ్రీలు తక్కువ.

ప్రొద్దాబాద్:—అక్కడక్కడ ముల్లులు పుట్టినవి. రాయచూరులో వగటివేడిమి 10.1 డిగ్రీలు ఎక్కువ, రాత్రివేడిమి ప్రొద్దాబాద్, రాయచూరులలో 6.2, 4.2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

మాయూరుకంటే శీతోష్ణస్థితి ఎక్కువగనే సాగుచుండవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు, సామ్రా

వాతావరణ రాష్ట్రభాష

స్వరాజ్యపతాకసంరక్షణము

భారతనాయకుల రాక

నాగపూరులో సత్యాగ్రహము

31 వ తేదీ ఉదయమున శ్రీయుతులు, రాజగోపాలాచారి, కల్లభాయిపటేలు, టి. ప్రకాశం, హరదయాలునాగు, గంగాధరరావు తేజపాండే, బాబిజోసెపు, రాజేంద్రప్రసాదు, దేవదాసుగంధిగార్లు నాగపూరువేరి. ఆనాడు సాయంత్రము 24 గురు వలంటీరులు 8 తెగలుగా కాంగ్రెస్ లెంపున మొనరించి అపుడు భారతనాయకుల వంటకే యుండి. ఆ 24 గురిని ఆరె ముచేసిరి. నాడు సాయంత్రము బహిరంగ సభ జరిగినది. ఆసభలో హరదయాలునాగుగా రువ్వగిరించిరి.

హరదయాలునాగుగారు

“సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించినందుకు మధ్యరాష్ట్ర ములవారిని, ముఖ్యముగా నాగపూరువారిని నేను ప్రశంసించెదను. ఇది కాంగ్రెస్ లెంపునము కాదని నాగుగారు నుడివరి.

బొంబాయిలో జరిగిన స్థాయిసంఘసభ

చిత్తగంజుదాసుగారు స్థాయిసంఘసభకు రాజీనామా నిచ్చిరి. స్థాయిసంఘసభకు మరయొక రధ్యక్షుల వహించిన తన చలచిత్రము ప్రకారము తీర్మానములు జరుగవని అధ్యక్షుని ఎన్నుకొని తీర్మానమును మరయొక రనుమదింపకముండే దాసు గారు అగ్రాసనమున కూర్చుండిరి.

గయలో కాంగ్రెసు మహాసభవారు చేసిన తీర్మానమును గూర్చి ఆలోచించుటకు స్థాయిసంఘ మున కధికారము లేదుగాన నిపుడు స్థాయిసంఘము వారుచేసిన తీర్మానము ప్రకారము చేశీయులు పని చేయవలసివచ్చును. ఓటరులు ఎన్నికల స్థానముల కేగి స్వరాజ్యపతాకమువారికి ఓట్లనియ్యగూడదు” అని నాగుగారు నుడివరి.

పిమ్మట ప్రకాశంగారును తేజపాండేగారును గూడ ముచ్చటించిరి.

“మీ రిప్పుడు చేయుచున్నది కాంగ్రెస్ లెంపున మే “మీరు చేసిన ఏర్పాటులను వలంటీరులు చూపుచున్న విధేయతయును చాల సంతృప్తికరముగా నున్నది. వలంటీరులు నిమ్మ బాతులవలె సంతోషమున వారి గౌరవమున కెట్టి భంగమును కలుగదు. తేజమునం దిన్ని రాష్ట్రములనుండియు వలంటీరులు చేరికొనిదిగా వచ్చునదని మీరు వెనుదీయరాదు. గురజాడగారు ఆకాలింబి యితరుల సహాయము నపేక్షింపక సత్యాగ్రహ మును జరిపినట్లులే మీరు గూడ సత్యాగ్రహమును సాగించి ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనవలెను” అని ప్రకాశం తేజ పాండేగార్లు నుడివరి.

నాయకులకు స్వాగతము

అగ్రసభాగారు మున్నగువారు గూడ రాజగోపాలాచారిగారిలో నాగపూరుకెల్లిరి. ఈ భారతనాయకులకు వార్తాలో ఘనమగు స్వాగత మొసరింది. ఆనాడుదయమున నాగపూరులైలు స్టేషనునకు చేరికొని ప్రజలు చేరిరి. వలంటీరులు పతాకములను భరించి ప్రజలను గుర్తుబాటు చేయుచుండిరి. “మహాత్మా గాంధీకి జయ” అను జయధ్వజములు చెలగుచుండ, నాయకులకు స్వాగత మొసరింది. “నాకురబసినరకారా” అనుగీతమును పాడిరి. వార్తా నుండి వదలజట్టు వచ్చింది. (హిందూ)

జబ్బులుపూరు నాయకులకేసు

31 వ తేదీని యీకేసు విచారణ మరల జరిగినది. మోడు కానిస్టేబులు పెద్దతోటమాలియును సాక్షుమిచ్చిరి. వారిని స్టేషను చాలబాగుగా క్రాసుపతీక్ష చేసిరి.

“నేను మొదటినుండి కడవరకు నున్నాను. చాకీదారును తోటమాలియును గూడ వలంటీరుల నాటంకపరచలేదు. భూరాగాదు మిథాయి పంచిపెట్టు చుండగా నేను చూడలేదు” అని మోడుకానిస్టేబు చెప్పెను.

“నేను తోటలో కాబలియుంటిని. తలుపును త్రోసికొని లోన ప్రవేశించి నపుడు నేనచటలేను. అది విగినదను సంగతి నాకు తెలిసినదంతవలెనైన నేను వెళ్లి చూడలేదు. తలుపువిరిగిన మరయొకంటుకు ఊరేంపువారు వచ్చిరి. తోటలో నుండుగా ధ్వజము సుపొందిం కొనుటకు వచ్చినవారే తలుపువిరిగగట్టిరిగాని ఊరేంపువారు విరుగగట్టలేదు. తలుపు

కడకలతో నువెదుర్కొని ను చేయబడెను. నేను ప్రభుత్వోద్యోగి నేగాని పతాకము నెత్తుటకు నాకెట్టి అక్షణమును లేదు” అని తోటమాలి చెప్పెను.

31 వ తేదీని వలంటీరులు వెళ్లేదు. విచారణలో నున్న వలంటీరులను చాలబాధ పెట్టుచున్నారు. కాని వారు లక్ష్యము చేయుటలేదు.

10 ఏండ్లలోపు వయసుగల బాలురు

ఈపిల్లలు చాలమంది జట్టుగా చేరిరి. వీరిలో నొకజట్టు గజేతువను బాలుని నాయకత్వము క్రింద వారమురోజులనుండి క్రతికోనను కొద్దుబుపోయి పతాకమును ఎగిరించుచు జాతీయ గీతములను పాడుచున్నారు. మీరు పొందని 30వ తేదీని పోలీసు యనస్పెక్టరు చెప్పగా వారు వెళ్లెను. వారి నేమియును చేయలేదు.

అకాలీల రాక

ఒక తెగ ఆకాలీ సిక్కులు త్వరలో సత్యాగ్రహమును జరిపెదరు. (హిందూ)

డాక్టరు వరదరాజులుగారు

రాజగోపాలాచారిగారి రిపుడు రాష్ట్రీయసంఘములను ప్రోత్సహింపరచి స్థాయిసంఘము వారి తీర్మానమును తిరస్కరించునట్లుల చేసిన కలుగునవ్వము నకు ఆరణ్యే బాధ్యుడగును. అయిన ఒక క్రత్యేకకత్తు నేర్పరచి బహిష్కరణము సాగింపదకునుగాని కాంగ్రెసు సంఘములను ప్రోత్సహింపరచగూడదు. అయిన అట్లు చేసినవో నేను అందులకు క్రతికలముగా బోధించెదను. ఇపుడేవరమహాసభను జరుపుట నిష్ఫలముశీలంబరుకరకు నాగవలెను. భారతజాతీయతకు లోకమాన్య దాదిపురషుడు. గాంధీమహాత్ముడు దానినిభివృద్ధి నొందించెను. తాము చేయుచున్న పని మహాసభకుని గ్రహింపకుండ దాసు రాజగోపాలాచారిగార్లు జాతీయతను రూపుమాపుటకు యత్నించు చున్నారని నాయకుగారు నుడివరి.

తిరుపూరు కాంగ్రెసు సభ్యులు

దేశమొకరకును కాంగ్రెసుకొకరకును సర్వస్వమును త్యజించి, ఆత్మగృహముగూడ తెక్కచేయక భవమును గోల్పోయి నిరంతరమును సంచార మొనరించుచు దేశనేపచేయుచున్న శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారిగారు స్థాయిసంఘమువారి తీర్మానము నంగీకరింపక కాంగ్రెసుసంఘమున తన యన్నతపదవికి రాజీనామానిచ్చిరిగాన (ద్రవిడరాష్ట్ర), మండల, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములలో సభ్యులను తీరపురవాస్తవ్యులు నగు పి. ఆర్. నారాయణస్వామయ్యులు, కే. వేంకటప్ప గొండరు, జనాబు టి. బి. అబ్దుల్ రహిమ్ సాహెబులు, సయ్యదు బాచాసాహెబులు గార్లుగూడ తమ సభ్యతలకు రాజీనామాలు నిచ్చిరి. వారు గయ విధానమునుగూర్చి తీర్మానముగా పనిచేసెదరు. ఇతరులుగూడ నట్లులే పనిచేయవలెను. ఈ మహానాయకునినే అనుసరింపవలెను అని వారు ప్రకటించిరి.

ఆంధ్ర రత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య గారు

దత్తమండలములలో ప్రచారము

జూన్ నెల 31 వ తేదీనుండి ఆంధ్రరత్న గారు దత్తమండలములలో ప్రచారమును ప్రారంభించెదరు. ఒక్కొక్క మండలమున నొకవారము రోజులు సంచారము చేసెదరు. ముఖ్యస్థలములలో సభలను జరుపుటకును తిలకు స్వరాజ్యనిధికి భవమును వలంటీరులను జేర్చుటకును కాంగ్రెసు సంఘముల వారు ఆంధ్రరత్న గారికి తోడుకడ గోరెదను. దత్తమండలములవారు క్రిందచన లేవండే పనిచేసి గయవిధానమును పూర్తిచేయగోరెదను. అయ్యదేవరకాశేత్యరరావు, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యదర్శి, బెజవాడ. 1-6-23 (తంతివార్త)

తిలకు స్వరాజ్యనిధి

నెల్లూరు మండలం

మే 31 తేదీ వరకు వాగ్దానముచేయబడిన } 10000-0-0
తిలకుస్వరాజ్యనిధి మొత్తము }
వనూలు కాబడిన మొత్తము } 4017-0-0
చాలంటీరులు } 37 వంది
కార్యదర్శి,

ఆచార్య గిద్దానీగారు

స్థాయిసంఘ తీర్మానము సమంజసము కాదు

స్థాయిసంఘతీర్మానములను గయలో అధిక సంఖ్యాకలైన వారి పుడల్ప సంఖ్యాకలైనది. ఇపుడే అధిక సంఖ్యాకలైనవారు స్వరాజ్యపతాకమునకు తేరలేదు. సంయోగముకొరకు సమాధానతీర్మానమున కనుకూలముగా ఓట్ల నిచ్చినవారిలో కాననసభలకు వెల్లుట కంగీకరింపనివారు చాలమంది కలరు. స్వరాజ్యపతాకమువారు మొరకుపట్టు వట్టుటచే చిగ మిత్రులగువారిలో వివాదపడుట కంగీకరింపబాలకయే తాము విధిలేక సమాధానమున కొప్పకొనుచుంటిమని చాలమంది స్థాయి సంఘసభలో నువ్వగిరించిరి. నేను మీ కటాక్షమును కొరవని ఆంత్యోపవ్యాసమున దాసుగారు నడివిరే గాని తమకు ఆను కూలముగా తీర్మానము జరిగినందులకు సంతసింపక పోలేను. ఇది రెండుపక్షములకు సమాధానమని ఎవరును తలంపగూడదు. రాజగోపాలాచారిగారుమున్నగువారు వెంటనేరాజీనామానిచ్చుటయే యిందులకు నిదర్శనము. వీరల్పసంఖ్యాకలైన ను జహిష్కరణ ప్రచారమును కొనసాగింపకమాన రని వల్లభాయిగారు మున్నగువారి ప్రకటనలను స్పష్టమగుచున్నది. ఇది యిట్లులే జరుగవలదని ఆసభలోనివారి కందరికిని తెలిసియే యున్నది.

మనస్థితి ఏమి?

ఇప్పుడు ఎక్కుకొనబడిన కార్యసంఘమువారు మధ్య తెగవారు గాని స్వరాజ్యపతాకము వారు కాదు. రాజగోపాలాచారిగారు మున్నగువారు నిర్బంధమునుండి తొలగుటక రాజీనామాలు నిచ్చిరి. అందులను వారికి స్వేచ్ఛ కలిగిందిగాని వారు దానిని వృథచేయరాదు. వారురక నిరీక్షింపగూడదు. అది చాల హానికరము. దేశము తీరితిగా చేయవలె నని వారు స్పష్టముగా తెలియజేయవలెను. కాన మీరు గయతీర్మానముల ప్రకారమే పని సాగించుట ముఖ్యభర్యము. అధిక సంఖ్యాకలు అల్పసంఖ్యాకలు సౌకర్యము కొరకు నిర్వాహితత్వమున కంగీకరించుట యినగా అల్పసంఖ్యాకల కదలి ననుసరించుటయే. అధిక సంఖ్యాకలు తమ భావములను వదలకొన నక్కర లేదు. ఆభావములను యితరులకు బోధింపగూడదు. బోధింపకన్న స్వరాజ్యపతాకము వారి ప్రచారమున కెట్టి అభ్యంతరమును కలుగదు. కాన సంయోగముకొరకు అధిక సంఖ్యాకలు చేయవలసిన త్యాగ మిదియే నని దాసుగారు నుడివరి.

వీరపూజయూ తేక ప్రజాసత్తాక ప్రవర్ధనమూ ?

సంయోగమునందు దాసుగారి కింకటి గట్టినమ్మక మున్ను పుడు అయిన మాకు చేసిన హితోపదేశమును తానే యేల అను స్థింపగూడదు? కాంగ్రెసు మహాసభవారు కాననసభాప్రవేశపు తీర్మానము నామోదించునట్లుల తాము చేయగలుగు సంతకరము తమ భావములను లోన నిమిద్దుకొని వాని ననుస్థింపకుండ దాసుగా లేల యుండగూడదు? దాసుగారికి తపోవ్రతమునగల పొండిత్యము స్వాస్థ్యస్థానమున పనికిరాలేదు. ఇక్కడ అధిక సంఖ్యాకలు అల్పసంఖ్యాకలు అమనది ముఖ్యవిషయముగా నుండలేదు. బలమే ప్రధాన మైనది. దాసుగారి కట్టిలముందుటవలనే అధిక సంఖ్యాకలు స్వభర్యమును వదలకొనిరి దేశముల వ్యక్తుల కొరకు గాక భర్త్యులకొరకే నిలువబడగల వారెవరైన మిగిలి యున్నారా అను విషయ మిక నిర్ధారణ కావలెను. మనము ప్రజాసత్తాకమును పెంపొందించుటకు పూనవలెనా లేక వీరపూజతో తనిది నొందవలెనా” అని గిద్దానీ గారు బాంబే కానికలు పత్రికకు వ్రాసిరి.

అనసూయూబాయిగారి ప్రకటన

ఏవో కొన్ని మిల్లులకు కొద్దిమందిని రాబట్టగలిగినంత మాత్రమున నమ్మకట్టు ముగిసినదని ఎవరును తలంపగూడదు. రెండునెలలనుండి సమ్మేకట్టు జరుగుచుండుటచే ఎవరో కొందరు తైర్యహినులై యజమానులబోధనలకు లొంగియుండుదు. అంతమాత్రమున పని పూర్తిగా జరుగదు. పనివాండ్రులముతగదు. ఇప్పుడు మిల్లుపనికి వెళ్లినవారిని కార్మికసంఘమువారు తేర్చుకవిన కర్మాగారమున పనిచేయునట్లు వారికి బోధింపదగును. నేటు అంబాలాబాగారి క్రొత్తకారికొమ్మలలో చేతి మగ్గుములమీద పనిచేయుటకు చాలమంది కావలసియున్నార” అని అనసూయూబాయిగారు కరపత్రములకు ప్రకటించిరి. (ఆ. పేను)

విల్లింగుడను క్రభువు దినమున కూమారునందు, నెయింటు బానిహము సాంకర్శికత్యవము సందర్భమున పొల్లొసెను.

శ్రీ క్రియాశక్తి యోగయరు
పరిషత్పరిష్కారితము

1928 ర సం॥ మార్చి నెల 21 వ తేదీ శనివారమున
అనంతపురమునందును వందల భక్తులను, మడకసిరా, కల్యాణ
దుర్గము, తాడిపత్రి, పెనుగొండ, హిందూపురము, కాళాస్థానముల
యందు, బి. వి. నాథాచారియందరంజనయ్య బి. ఏ. ఎల్. టి. బి. వి.
నాథాచారి బి. ఏ. బి. శేషరాజ్మి. క. శంకరాచారి, డి. శేషరావు,
యస్. యస్. ఎ. లెకన్, బి. ఏ. జగద్గుప్తాచారి శరీరలన
మును జైత్రుల జరిగినది. అభ్యర్థనలవల్లయు శాస్త్రబోగముల
యు క్రమక్రమమున జరిగింది. యందు గ్రంథిశాఖకు యిట్లు
లెక్కలు పరిషత్పరిషత్ పరిషత్తుల బ్రహ్మశ్రీ వై. యస్. చాను
మంతరావు, సి. ఏ. యల్. టి. గాను, మురారీ శ్రీ బి. శోకపు
శి. ఏ. అనర్కు గారును దేవులున్నారు. మొత్తమున రెండు
భాగములకు నిర్ణయించియున్న గణములు చెందుటలు. ఆం
ధ్ర సేవకులు, అంతకు బ్రహ్మశ్రీయైన గణములను సంపాదించి
చినవారే మోక్షాగ్రతాపతియలు వడయలు కన్పించి, అట్టివారి
నామాదికము లిక్రింద చెల్లబడుచున్నవి.

మొదటి భాగములో ను తీర్చులెన అభ్యర్థకులు

క్రమ సంఖ్య	అభ్యర్థి నామము	స్థానము	తీసిక ముఖ
60	కే. రామరావు	హిందూపురము	181
21	యస్. పుట్టారెడ్డి	మడకసిరా	125
9	చాట్ల, నాగయ్య	భర్మవరము	117
81	యస్. యల్. గుమ్మరయ్య	హిందూపురము	116
85	బి. శంకరాచారి	తాడిపత్రి	107 1/2
80	నారేసముద్రము నరసింహరావు	కల్యాణదుర్గము	107
24	సి. శరణుడు	మడకసిరా	106
2	చింతా నారాయణయ్య	భర్మవరము	104
14	మాడ్ల అశ్వత్థానారాయణ	భర్మవరము	101
రెండవ భాగములో ను తీర్చులెన అభ్యర్థకులు			
39	క. వడవారెడ్డి	తాడిపత్రి	96
1	సి. కె. సంజయ్	భర్మవరము	95
5	వి. నేమారెడ్డి	భర్మవరము	95
18	కే. కృష్ణమూర్తి	భర్మవరము	94
31	మూడినేని శర్మారెడ్డి	కల్యాణదుర్గము	93
40	క. నరసింహాచారి	తాడిపత్రి	93
80	కె. అదినారాయణయ్య	హిందూపురము	93
4	సి. నాథారాయణయ్య	భర్మవరము	92
84	కె. నాగిరెడ్డి	తాడిపత్రి	92
71	యం. అశ్వత్థానారాయణరావు	హిందూపురము	91
8	కె. నువ్వారాయణ	భర్మవరము	90
56	ఓంకారము శ్రీనివాసమూర్తి	పెనుగొండ	90
61	కె. అయ్యారావు	హిందూపురము	88
17	జి. శంకరాచారి	భర్మవరము	86
82	కందాడే భాస్కరాచారి	హిందూపురము	83 1/2
15	ప. శంకరేను	భర్మవరము	83
37	వడ్ల కాశపు	కల్యాణదుర్గము	82
38	వి. రామిరెడ్డి	తాడిపత్రి	82
32	బాక్కం, హాలివంటరావు	కల్యాణదుర్గము	82
68	కె. రామయ్య	హిందూపురము	81
7	చింతా, చలపతి	భర్మవరము	80
12	బి. శరరావు	భర్మవరము	80
88	యస్. కృష్ణయ్య	హిందూపురము	80

ఇందు 60 వ, చాలకుండు బంగారుజరకమును, 21 వ
విద్యార్థి నెండుజరకమును 60, 21, 9, 35, 80, 56 సంఖ్యలు
గల యభ్యర్థకులు, ఆయా స్థానములలో మొదటివారు గణపాంధి
యందు, విజయగల గ్రంథములను జూచుట కర్హుల గడించినారు.
భర్మవరము } సీరిసి- ఆంధ్రనేయులు,
1928-5-1928 } పరిషత్పరిషత్ కు.

కేంద్ర విశ్వవిద్యాలయము

కేంద్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన కార్యము
లన్నిటియందును నామగూడ పాల్గొని గౌరవమునకై వచ్చిన
కొన్ని ప్రభుత్వమువారు (బ్రిటిష్) రెసిడెంటువారై తిరు
వాన్కూరు ప్రభుత్వమువారికి వెలిసిరి.

నరసాపురం వార్తలు
(స్వ కీ య వి లే ఖ య)

నాగయ్యచారణ, ప్రభుత్వ కార్యనిర్వహణ విభాగము
మే 30:—దీని ఆవశ్యకతను గూర్చి శ్రీ త్త రుజువు
సంగతులు కావలసియెడల ఇప్పుడు మాజిల్లాలో జరిగినది పరికి
వచ్చును. ఈ ప్రభుత్వ రిలవంట్ పోలిసు బ్రాహ్మణ సముఖ్యులైన
మీద లంచముకేసు వచ్చింది. మా జాయింట్ మేజిస్ట్రేటుగారి
న సెంగోదాయన్ బి. సి. యస్ గారి మైఖేలో వేసికొన్నారు.
మా సెంగోదాయన్ గారి స్వయముగా అచ్చటకు వెళ్లి మై
జేటు విచారణచేసి కొంతసాక్ష్యము సంపాదించిరట. కాని ఆ
బ్రాహ్మణ సముఖ్యులైన దొంగారు శనమిద (నెజుడిన్
అయినారని భయపడి బిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారిని ఈ కేసును ఇంకొక
చోటుకు బదిలీయించమని వేదెను. బిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు
దానినంగీకరించలేదు. అప్పుడు మోక్షార్థము ఈ సమాచారము
తెలియవచ్చుగా వారు దీనిని భీమవరం జాయింట్ మేజిస్ట్రేటు
గారివద్దకు బదిలీయించిరి. భీమవరంలో యీ కేసు విచారణ
చేసి పోలిసు బ్రాహ్మణ సముఖ్యులైన సర్జిస్ట్ యని ఆ జా
యింట్ మేజిస్ట్రేటుగారు కేసును కొట్టివేసిరి. మా సెంగోదా
యన్ గారు సంపాదించిన సాక్షులు ఆ ముఖ
తమకు ఏమి తెలియదని సెంగోదాయన్ వొంగారికి చెప్పినపు
టికి నమ్మక సాక్ష్యము ఇయ్యనియెడల కేసు చెదమని చెప్పివట్టు
న్న ఈ సంగతులు యావత్తు భీమవరం జాయింట్ మేజిస్ట్రేటు
గారి యెడల ప్రమాణమువూడ చెప్పివట్టు విన్నాను- న్యాయ
విచారణ, ప్రభుత్వ కార్యనిర్వహణ విభాగ విషయము
గవర్న మెంటు వారివల్ల ఏర్పరచబడ్డ ఉపసంఘమువారు ఈ కేసు
కు సంబంధించిన కాగితములు భీమవరం డివిజన్లో అఫీసునుండి
తెప్పించుకొని మా జెడరుగాజ్ యని కొరచున్నారు.

చెన్నపట్నం పట్టణ

మాంకింకను చెన్నపట్నం పట్టణ సరిగా కాలముకు ఇ
క్కడకు వచ్చే యేర్పాటు చేయవలసిన విచారణగా నున్నది.
ఈ మధ్య ఒక నెలకొలుపునుండి రాత్రి ఎనిమిదిగంటలు దాటి
రరువాక వచ్చుటచే మాకు చెన్నపట్నం పట్టణ మూడు
కోజున అందుచున్నది- దారిలో రన్నరులు సరిగా వచ్చుటకు
యోగ్యపడడ మావల్లెజరు ఇన్స్పెక్టరు వీరిని తనిఖీచేయు
చున్నట్లు జరిగెదరు. ఎండవేడిమికి జహుళే వీర బజారుల కా
నిజలేతున్నది కాగోన. పట్టణ ఇక్కడకువచ్చిన తొలు గోజు
వారిగా ఈ అఫీసునుండి నూటరెండురెండుగారి అఫీసుకు
నిర్దేశము తెలియవచ్చుచును నేయుండును. అయినప్పటికి వీరిని
నూటరెండురెండుగారి అఫీసులోకూడా తనిఖీచేయుచున్నట్లు
జరిగెదరు. ప్రతికోజున మాకు మైకుట పట్టణపట్టు డిపార్టు
మెంటువారు తగిన శ్రద్ధ పుచ్చుకొగలమలకు వేచుచున్నారు.

ఇంకొక సముఖ్యుడు

రెజివాడ నరసాపురం సముఖ్యులలో నిల్వయున్న
వనిని తగ్గించుటగాను, ఇంకొక సముఖ్యుడు ఆరునెలలు రెజ
వాడయిండున్న, ఆరునెలలు నర్సాపురమునందున్న ఉండు
టకు నిశ్చయించబడినట్లు విన్నాను శేపు జూలై మొదలు రెజ
వాడయిండు ఉండి వచ్చే జనవరి ఇప్పుడు వంతును.

జూన్ గోపరీయందు లాచందుగాని హత్యయెన్నవని
నేరము మోపబడిన కలహ ముద్దాయిలును వాసయ్య గారు నిర్దో
షులుగా ప్రకటించి విడిచిపెట్టండి.

రాజోపు వారమున 30 లక్షల కొన్ని లిట్లు విక్రయ
మునకు జేచును.

యావాగు యాంగు సమ్మెయందు పనిచాగు చాల
మంది తిరిగి పనిలో ప్రవేశించుచుండిరి.

ఆంధ్రదేశ నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ
సంఘము

కేంద్రభోజనవసతిగృహము
విద్యార్థివేళ శూన్యమై కడుద్రులై చుర్యవసాన
కురై, యితరవృత్తులు చేసికొనుటకు మార్గములేక అస్పృశ్య
తచే బంధించబడి అన్నిసంఘములకు వెనుకబడియున్న మూల,
మాదిగ, పాక, చచ్చడికారుల బిడ్డలను విద్యావంతులుగను,

నీతిపరులుగను, హిందూమతభక్తులుగను, స్వయంశ్రీభక్తులుగను
జేయుటకు ఒక కేంద్రభోజనవసతిగృహము ఆంధ్రదేశమున కంత
కును స్థాపించుటయే ఈ సంఘముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము.
2 రాజకీయ, మత, మత, కుటుంబ ఎంతమాత్రము
ప్రశ్నిలేక ఆదిమాంధ్రుల సీతి, మత, నైతిక, ఆర్థిక, సాంఘిక అభి
వృద్ధికి స్వచ్ఛందరీతియముగా పాలుపడుటయే ఈ సంఘము
యొక్క పరమోద్దేశము.
3. ఆదిమాంధ్రుల పారిశ్రామిక అభివృద్ధిని, కర్మసాయ
జీవమునకును ఒక కేంద్రసహకారకరణ సంఘమును స్థాపిం
చుట ఆర్యవసరము.

కేంద్ర ప్రచారక మండలి

భూస్వాములను పాకీయలనుగల సమస్యలను పరిష్కరిం
చుటకును, అస్పృశ్యత తొలగించుటకు వలయు సాధనము
లను అవలంబించి ఆదిమాంధ్రుల ఇబ్బందులను నిరంతరము
నేరచేయుటకు ఈ ప్రచారక మండలి పాలుపడును.

విజ్ఞాపనము

సహజములాగా ఆదిమాంధ్రులను అభివృద్ధిలోనికి
తీసికొనివచ్చుటకు అందఱును యేకాభిప్రాయమై యున్నాము.
ఈ నూతనయోగమున ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము బహుముఖముగా
ఆవిద్యాలయములు, పారిశ్రామిక సంఘములు, గ్రంథాలయ
ములు దేశమెల్లవలను వెనట్లుబడుచున్నవి. కాని వర్తమానముల
అభివృద్ధిలో నున్న ఈజాతి సుధరించుటకు ఆంధ్రమహాజనులు
తమ కక్షనంతకు కేంద్రీకరించి కృషిసంఘటించుట. అందఱును
నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ నియమమై పరిపూర్ణసానుభూతిగల ఈ వన
యోగములో ఈ సహజోద్దేశముల గల సుఖమును స్థాపించి
ఆంధ్రదేశమునందు నిమ్మ జాతులస్థితిగతులను దాగుచేయుటకై
ఈసంఘమును స్థాపించినాము. దీనివారముగల సామగ్రికల
విశాలవృత్తుల లంపలును ఈవనిత ఉద్వేగులకును తోడ్పడ
ప్రార్థించుచున్నాము. ఈ ఘనకార్యము నెరవేర్చుటకై అధున
మా మూడులక్షలు ఆయినను కావలసియున్నది. ఇది ఆంధ్రమహా
జనుల జాత్యుద్ధరణకై అధారపడియున్నది. కావున అందఱును
తమకు తోచిన సాహాయ్యము చేసి దీనిని సాధించుకొని తోడ్పడ
గలమలకు వేచుచున్నాము.

- 1. మోక్షర రామచంద్రరావు, బి. డి. బి. డి. ఎం
ఎల్. సి. (అభ్యర్థకులు ఏలూరు నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ సంఘము.)
2. బడేటి శంకరాచారి, బి. డి. ఎం. ఎల్. (ఏలూరు పౌర
సంఘాభ్యర్థకులు.) 3. నూదూరి రామచంద్రరావు (అభ్యర్థకులు
గుడివాడ నేపాళము) 4. నూరి ఆంజనేయులు, బి. డి.
బి. డి. (కార్యదర్శి, ఏలూరు నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ సంఘము)
5. ఉప్పా నారాయణమూర్తి బి. డి. (ఏలూరు నిమ్మ జాత్యుద్ధరణ
సంఘము) 6. వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి 7. దులుగు శంకరాచారి
8. నరాలపెట్టి దేవేంద్రుడు. 9. నారాయణ గంగయ్య
10. అట్టిలి నూర్జానారాయణ (ఆదిమాంధ్ర గామములు)

కృష్ణాజిల్లాబోర్డుకు కావలెను

(1) కర్మాగారమునందు నుండి ఆవరణము గలిగి, ద్రౌగ
రులు చేయుచున్న కనిఫీచేయగలిగియు, మోటారు లాట్రిలను,
ట్రాక్టరులను పరిశోధించి రేపర చేయగలిగినట్టి ఒక మెకానిక్
ఫోర్ మెన్ కావలెను. పరిభాషమెనది.

అంగీకరించబడిన దరఖాస్తుదారుడు ప్రారంభమునందు ప్రా
వేశమైన పూర్తికృషి కలగజేయవలసినరీతి జనిలో నుంచ
బడును. కాలగణితము, యోగ్యత, ఉద్యోగము, వజున్న,
జాతి కుదులను వివిధముగా తెలుపుచు, ప్రస్తుతము జనిచేయు
చున్నట్టియు, యిదివరలో చేసినట్టియు వారివద్దనుండి యోగ్య
తాపత్రికలతో సహా దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. ప్రస్తుతము
యచ్చుటకు ఉద్దేశించబడిన జీతము నెల 1 కి రు 100/-

(2) స్టీముగోడు రోల్లరు తోలుటకు యద్దకు ద్రౌగరు
లును, మోటారు రోల్లరు రోల్లరును, మోటారు ట్రాక్టరులను
తోలుటకు యద్దకు ద్రౌగరులను నెల 1 కి రు 40 లు జీతము
వైన కావలెను సం॥ 1 కి రు 2 లు చొప్పున రు 50 లు
వరకు జీతము మోచ్చించబడును. ఎంజను ద్రౌగరువనికి అర్హత
యెన్నట్టివారు తే. యిదివరలో పనిచేసినందుకై యిచ్చబడిన
యోగ్యతాపత్రిక యెన్నట్టివారు మౌఖికమే దరఖాస్తులను పంపు
కొనవలెను. దరఖాస్తుదారులు వారి యోగ్యత, కలగన్న, యిది
వరలో చేయుచుండినవి, ఉండిన యోగ్యతాపత్రికలతో సహా
దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. దరఖాస్తు లన్నియు 1928 సం॥
రం జూను నెల 10 వ తేదీలోగా ఈ దినకు చేరాలవలసిన
వారికి జేరవలెను.

770 టి. కె. టి. వీరరాఘవాచారియార్,
లోకల్ ఫండు జిల్లా ఎంజినీరు, (కృష్ణా) చిలకలపూడి

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నవము

Ready For Sale. THE BUSINESS DIRECTORY OF INDIA, BURMA & CEYLON.

A Comprehensive Directory of the various Business-men,
Exporters and Importers, Firms, Factories, Mills, Manufacturers,
Merchants & Industries of the principal Cities,
Ports & Towns of India, Burma & Ceylon.

Price per Copy Rs 15.

Published Annually

Best Medium for Advertisements:

PRINTERS & PUBLISHERS

Business Directory Co.,

15 Angappa Naick Street MADRAS.

Telegrams : "KETHAKI"

Phone : 540.

ప్రతి నెలనైన బంగారు మూసాడిపండ్లు
జూరీ, ఇమామనందం, వాణిజ్యపండు బజారులో
సన్న భోజనకారము వర్ణయిచేయబడును. కలయికారు ఆ
ద్యక్షులతో ఆర్థిక సంవత్సరము.
చె. వెం. నరసింహారావు ఖాదీనిలయము.
(775) మచిలీపట్టణము, కృష్ణా జిల్లా

గవర్నమెంట్

బి. సి. మిక్ చెరు:— అను మందు పెగ్గోగమును
పూర్తిగా మాన్యును. పెట్రోల్ గుణము కనబడి బాధ తగ్గును
మంట, చురుకు, ప్రయోజనము అగును. పెగ్గోగ వీజములను కలిపి
కలిపి దీర్చివిన పెగ్గోగమును అనువరము లేకుండ మాన్యును.
పత్రికములేదు. 16 ప్రాంతాల ప్రాంతము 32 మాత్రము 8 గోళాల
లకు వాడవలెను. వెల రు 2.00, వి. పి. గా రు 2.80.
ఈ మందు తెలుగుదేశములో బాగా బాగా ప్రేమించు కంపెనీ వారి
సాఫ్టువేరు కూడ అమ్ముచును. 675
వి. ఎ. వి. యోగి కంపెనీ, గవర్నమెంట్, బెజవాడ.

నే న వి కాల పు మం దు
కూ వ్వం డ లే హ్యం
ఈ లేహ్యం ఉపయోగపడుటవలన సుప్రసిద్ధమైన
మేహాలు, నిర్మాణము వివాహము, పోవుయోగ శ్రీల
కుండు మనుచు మొదలగు నేదీని వచ్చినవచ్చుట పనిచేయును.
రామ్మప్పప్పి కలుగజేయును. శ్రీ 1-కి రు 2 లు.
రత్నపుష్ప లేహ్యం సుఖవ్యాధులవలన, యితర కారక
ములవలన కలిగిన భుక్తవృత్తు: పోగొట్టి బలమునిచ్చును.
418 శ్రీ 1-కి రు 3.4.0.

జటాభిరామ వైద్యశాల, రాయచోరు, గోదావరి జిల్లా.

ముఖ్యగవనింపు.
1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి
తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్చబడినది.
**The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.**
Elphinstone Road, Bombay.
ఇప్పటి కాలము సనుసరించి మిక్కిలి
సమృద్ధముగాను, తప్పక గుణము నిచ్చునట్లును
అయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయు
చున్నాము.

హిందూ దేశమునందు జరిగిన ఆయు
ర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు
పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.
వై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో
ధరల పట్టి పంపబడును.

**జాండూ పర్వ సూట్రికల్
వర్క్స్**
ఆయుర్వేద ఔషధముల వేయువారు
(388) బాంబాయి నెం 13.
ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రీయల్ ప్రెడింగు కంపెనీ,
పోల్ ఏజెంట్: కాకినాడ.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ తిహాలయము

(1) వాతకవర్ణము (కుండలి) యొక్క పలుకగాని (2)
పుట్టితేది, జననకాల ఘడియలుగాని (3) వాతకవర్ణము, జన్మ
కాలము, ప్రస్తుతపుణ్యము, మాకు ఉత్తరము వాయవ్యము
యముగాని, ఈ మాటిలో నేదియో యొక్కటి మాకు బంపియె
డెట, వాతకవర్ణము, రూపము స్వభావము, కిరీరాశిగ్రహము,
ధనసంపాద, ఆయుర్దాము, భాగ్యము, సంతానము, కళిత్ర
సాఖ్యము, ఉద్యోగము జీవనము మొదలగు 25 సంగతులు దా
ఖలా కొరకు వ్రాసివచ్చుచు రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పం
పెడము. ఈ వ్రాసిన సంగతులు సరిగా నున్నయెడల, వాతకవర్ణము
యొక్క ఆయుర్దామును అభిరుచును, జరుగబోవు బ్రతివలం
దలములు, అవగా, మహాదేశ, అంతర్జాతీయములు గల పూరా
వాతకము కాశ్రుమయ్యుటగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా
వాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూరావాతకము వ్రాయించు
కొనువారు రు 2 లు, అద్యక్షు ముందుగా పంపవలెను. అట్లు
ఆకళ్ల వేంకటేశాస్త్రి 'వైవజ్ఞము' గోపాలపురం కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరి జిల్లా.

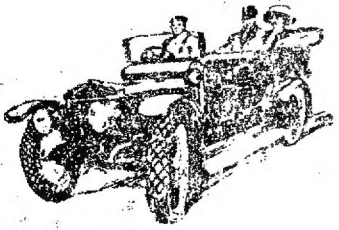
పంపగానే వాతకము పూర్తిగా అభిరుచును తయారుచేసి
తిక్కిన రూపాయలకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము 3512

మొత్తమునంద 1 సం. రం. వరకు ముందు జరుగబోవు
ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వివరి
యగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులలో రు 1-4-0 లు అగును.
దీనికి జన్మనక్షత్రముగాని జన్మనామముగాని మాకు పంపివచ్చును.

వాతకమార్పడము 1, 2, బాగములు మానద్ర ఖరీదుకు సిద్ధ
మాగానున్నది. ఇవి పండితపామరులకు ఆందరకు ఉపయోగిం
చును. దీనిని చనినవయెడల బోధిమృగములవలన మక్కరలేకయే
వాతకఫలములను ముఖముగా గ్రహించుచు, దీనివెల రెండు
భాగములు కొనువారికి రు 3-0-0 లు 2 కొక్కభాగము రు
2-0-0 లు, కావలసివచ్చి వి. పి. గా పంపబడును.

మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల

రెండుమాసములలో మోటార్ బుద్ధి నడుపుటయూ, ఏ
భాగముల ఏయే కవలు చేయునో మున్నగు నివేదములు
నిల్లను శిల్పమును, యితర విషయములను వ్రాయును:—
600 మాడరన్ మోటార్ పాఠశాల.
The Modern Motor Institute 172 Broadway,
MADRAS.

తామర తైలము

కామర, తీట, గజ్జి మంచిది దత్తి 1.కి 0.6-0 మార్కెట్.
అమృతాంజనం డిప్లో, మదరాసు.

బహుమూసము
వైద్య విద్య
అయుర్వేద వైద్యకర్మములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొడకును.
కాశీనాథు వారాయణుని శిష్యుడు,
(1918) 27, చిరామజురూర్, మదరాసు.